

11

Ribič

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2022
LETNIK LXXXI
ISSN 0350-4573

Reško jezero (foto: D. Vincek)

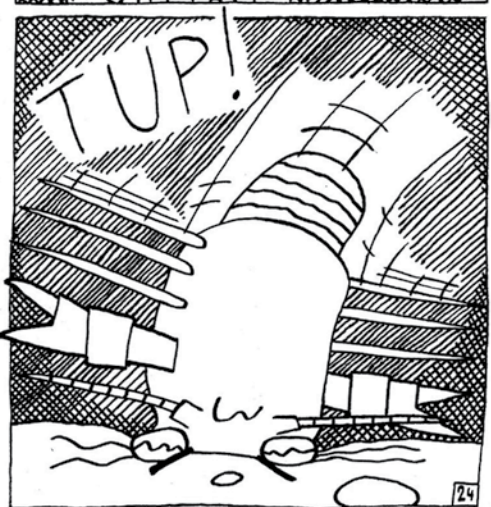
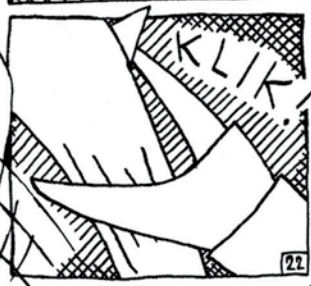
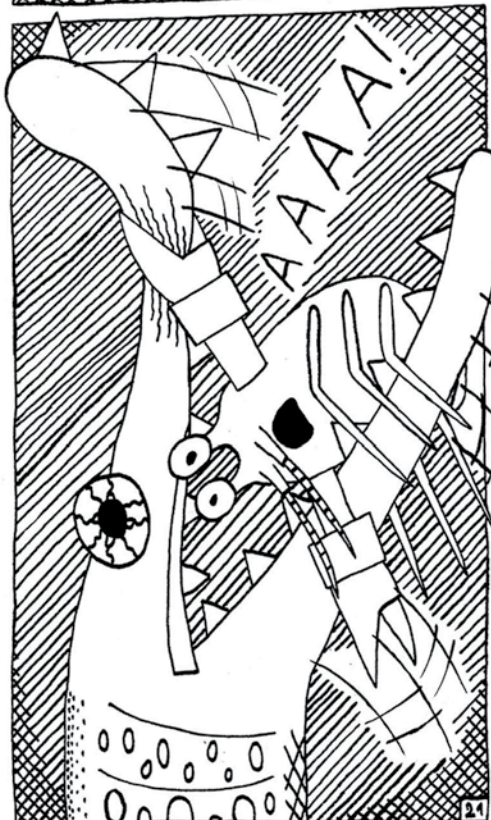
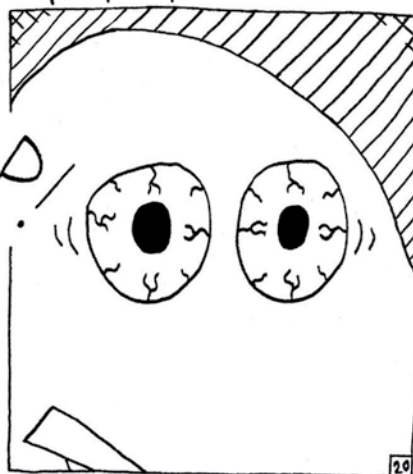
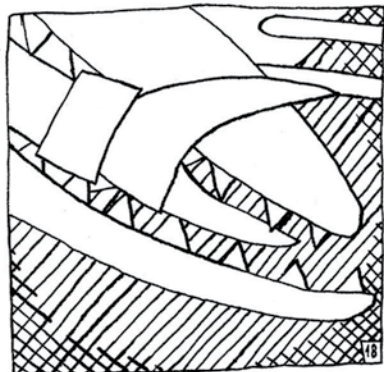

ŠČUKEC IN RAKEC LUKEC IN JAKEC

PIŠE
IN
RIŠE: MITJA
MANČEK

NADALJEVANJE PRIMOBNJIČ...

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 195.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo: (01) 256 12 97
tajništvo: (01) 256 12 94
041 738 849
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:

Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si

sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si

tajništvo RZS
tajništvo.rzs@ribiska-zveza.si

računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si

uredništvo glasila Ribič
glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
Odgovorna urednica:
Nuška Božičnik

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Igor Kloboves

člani:
Vladimir Mikec,

Jure Ušeničnik Schifferstein, Egon Dolenc

ČASOPISNI SVET:
člana:
dr. Jože Ocvirk,
dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Alenka Ličen

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.000 izvodov

Priloga za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

RAZVEDRILO

Ščukec Lukec in Rakec Jakec
Mitja Manček 322

AKTUALNO

Populacije prostoživečih živali so se v manj kot enem človeškem življenju zmanjšale v povprečju za 69 %
Nevenka Lukič Rojšek 324

PRAVNI KOTIČEK

Ali sme ribiški čuvaj fotografirati ali snemati izvedbo čuvajskega postopka?
Dr. Miroslav Žaberl 326

DELO RZS

3. seja UO RZS
Mag. Igor Miličič 327
Kongres EAA 2022
Dr. Miroslav Žaberl 327
Sestanek ARGEFA
Mag. Igor Miličič 329

POGOVOR

Pogovor z Nevenko Lukič Rojšek, predstavnico WWF za Slovenijo
Borut Jerše 330

OHRANIMO NARAVO

Kaj je to ekologija?
Vladimir Mikec 333

PREDSTAVITEV RIBIŠKIH DRUŽIN

Ribiška družina Soča
Uredništvo 334

ZASLUŽIJO SI NAŠO POZORNOST

Ujel je sulca - ribo svojih sanj!
Jože Šmejc 336

RIBIŠTVO

Življenje med ustjem Rižane in Dragonje
Danilo Torej 338

RIBIŠKA PRIPOVED

Naj bo začetek
David Babič 339

ZGODOVINA TEKMOVANJ

Muharski zbornik RZS (4. del)
Drago Ornik 340

RIBIŠKA TEKMOVANJA

Ekipa RD Ptuj je osvojila 49. pokal Sava
Jože Šmejc 342

RIBOLOV

Ščukolov na ribnikih RD Straže-Save
Toni Janežič 344
Destinacija za ščukolov, ki ga ne boste pozabili
Vladimir Mikec 346

REPORTAŽA

Velikani iz Omana
Sebastjan Hajnšek 349

V SPOMIN

Milan Štraus 352
Viktor Lukše 352

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

65 uspešnih let RD Pesnica-Lenart
Marjan Toš 353
V Krogu je potekalo štiridnevno nočno druženje ribičev
Jože Žerdin 354

MLADI RIBIČ

Ulov, kakršnega še nismo imeli
Blaž Dominik 355
Zaenkrat samo v domišljiji
Filip Tiberij Dominik 355

MUHARSKI KOTIČEK

Intervju David Rothrock
Tomaž Modic 356

RIBIČI KUHAJO

Ribje palčke na »parmski« način (ribji fingersi) in ribji koščki v pivskem testu na način »orly«
Borut Jerše 359

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:
glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si.

Rokovnik za leto 2022:

Ribič št.:	1, 2	3	4	5	6	7, 8	9	10	11	12
Prispevke oddati do	7. 1.	4. 2.	11. 3.	8. 4.	6. 5.	3. 6.	5. 8.	9. 9.	7. 10.	4. 11.

Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo.

Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovano zagotovili tematsko uravnoveženost vsebine Ribiča.

ELEKTRONSKA OBLIKA GLASILA – če želite prejemanje elektronsko obliko glasila, to sporočite tajniku vaše ribiške družine in prejemanje ga boste na vaš elektronski naslov.

Uredništvo

POPULACIJE PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI SO SE V MANJ KOT ENEM ČLOVEŠKEM ŽIVLJENJU ZMANJŠALE V POVPREČJU ZA 69 %

- *Populacije prostoživečih vrst se v tropih močno zmanjšujejo.*
- *Populacije sladkovodnih vrst so se zmanjšale za 83 %.*
- *Indeks življenja na planetu, ki je sestavni del Poročila, kaže, da se čas izteka – vzpostaviti moramo družbo, v kateri je obnova narave nujna.*

Opazovane populacije prostoživečih vrst – sesalcev, dvoživk, plazilcev in rib – **so v povprečju za 69 % manjše kot leta 1970**, poudarja novo poročilo WWF Living Planet Report (LPR 2022). Poročilo kaže, da je stanje narave resno ogroženo, zato opozarja vlade, podjetja in javnost, naj nujno uvedejo spremembe, s katerimi bi zaustavili uničevanje biotske raznovrstnosti.

Kazalo življenja na planetu (Index of Life on the Planet), ki ga je v okviru poročila pripravilo Zoološko društvo v Londonu (Zoological Society of London, ZSL), je največja podatkovna baza, saj vključuje skoraj 32.000 populacij 5.230 prostoživečih vrst. Kazalo ugotavlja, da je bil še posebej močan upad zabeležen med populacijami opazovanih vretenčarjev v tropskih regijah.

Glavni vzroki za zmanjšanje populacije prostoživečih živali po vsem svetu so degradacija in izguba habitatov, izkoriščanje, vnos invazivnih vrst, onesnaževanje, podnebne spremembe in bolezni. V opazovanem obdobju so prav ti vzroki prispevali k 66 % izgubi prostoživečih živali v Afriki, pa tudi k skupnemu zmanjšanju za 55 % v Aziji in na Pacifiku.

V WWF **smo zelo zaskrbljeni zaradi tega trenda**, saj gre za regijo **z največjo biotsko raznovrstnostjo na svetu**. Podatki iz indeksa posebej kažejo, da **so se opazovane populacije prostoživečih živali v Latinski Ameriki in na Karibih med letoma 1970 in 2018 v povprečju zmanjšale za 94 %**.

V manj kot enem človeškem življenju se je število opazovanih

populacij sladkovodnih živali zmanjšalo v povprečju za 83 %, največ od vseh prostoživečih vrst. Izguba habitata in ovire na selitvenih poteh predstavljajo približno polovico vseh nevarnosti, ki grozijo opazovanim vrstam rib selivk.

Marco Lambertini, generalni direktor WWF International, te ugotovitve komentira: »Soočamo se z dvema krizama, ki ju je povzročil človek – s podnebnimi spremembami in z izgubo biotske raznovrstnosti, ki ogrožata blaginjo sedanjih in prihodnjih generacij. To poročilo predstavlja šokantne številke. Če želimo ustaviti in obrniti izgubo narave ter zagotoviti zdravo prihodnost za ljudi in naravo, mora biti odgovor v spremembi sistema.«

Svetovni voditelji, ki se bodo letos decembra srečali na 15. konferenci pogodbenic Konvencije o biološki raznovrstnosti (CBD COP15), bodo imeli edinstveno priložnost, da popravijo krivuljo v korist ljudi in planeta. WWF se zavzema, da voditelji dosežejo sporazum, podoben Pariškemu sporazumu, v katerem se bodo zavezali, da bodo do leta 2030 zaustavili izgubo biotske raznovrstnosti in zagotovili bolj zelen svet.

»Na konferenci o biotski raznovrstnosti COP15 bodo voditelji imeli priložnost obnoviti naš poškodovan odnos z naravnim svetom in zagotoviti bolj zdravo in trajnostno prihodnost za vse z ambicioznim globalnim sporazumom o biotski raznovrstnosti, ki pozitivno vpliva na naravo. V razmerah vse izrazitejše krize, s katero se sooča narava, je nujno, da ta sporazum omogoči ukrepanje na terenu, vključno s preobrazbo sektorjev, ki vodijo v izgubo narave, in s finančno podporo države v razvoju,« poudarja **Lambertini**.

»Po zadnjih podatkih za Evropo, čeprav populacije ptic in sesalcev kažejo pozitivne trende, pa populacije dvoživk, plazilcev in sladko-

vodnih rib upadajo predvsem zaradi gradnje pretežno nepotrebne hidroenergetske infrastrukture,« poudarja **Nataša Kalauz, izvršna direktorica WWF Adria**.

»Globalno zmanjšanje populacij sladkovodnih vrst za kar 83 % kaže na kritično stanje vodnih ekosistemov, brez katerih ni človeka na Zemlji. In naše velike zveri - volk, medved in ris, se danes soočajo s problemom preživetja, medtem ko je bil ris iz nekaterih habitatov ne tako dolgo nazaj iztrebljen. Naše morje je skoraj v celoti izlovljeno, in čeprav so znanstveniki napovedovali, da bo leta 2048 v morjih več plastike kot rib, se bo sodeč po trenutnih kazalnikih to zgodilo veliko prej,« pojasnjuje **Kalauz**.

»Odgovornost vseh nas je, da nekaj naredimo in se spremenimo, če želimo, da bodo generacije za nami živele na zdravem planetu. To krizo, s katero se sooča planet, lahko omilimo le s spremembo razvojne paradigme in celovito dekarbonizacijo vseh sektorjev. Spremeniti moramo način proizvodnje in porabe izdelkov, način življenja, kateri prevoz izbiramo, kako se prehranjujemo ter kako in na kakšen način gospodarimo z omejenimi naravnimi viri. To so resni izzivi ne le za države v naši regiji, ampak tudi na svetovni ravni, a brez kolektivnega zavedanja, da je odgovornost za ukrepanje na vseh nas, težko pričakujemo spremembe,« sklene **Kalauz**.

Nevenka Lukić Rojšek

Vse o Poročilu o stanju planeta 2022 lahko izveste na naši strani <https://www.wwfadria.org/sl/>.

Za dodatne informacije:

Nevenka Lukić Rojšek, nrojsek@wwfadria.org, +386 51 339 899

ALI SME RIBIŠKI ČUVAJ FOTOGRAFIRATI ALI SNEMATI IZVEDBO ČUVAJSKEGA POSTOPKA?

Uporaba fotoaparata ali snemalne kamere je, kar se tiče fotografiranja ali snemanja oseb, čeprav so te na javnem mestu, omejena. Naša podoba (predvsem prepoznaven obraz) je namreč osebni podatek, ki je varovan s splošno ustavno pravico do zasebnosti oz. njeno izvedenko – pravico do informacijske zasebnosti. Ker pa ne gre za absolutno človekovo pravico, ki bi bila zavarovana v vseh primerih, je v določenih primerih dopustno vanjo tudi posegati.

Poseg v to pravico je vselej dopusten na podlagi privolitve posameznika. To pomeni, če nekdo privoli v to, da ga druga oseba fotografira ali posname, potem je s privolitvijo odvzel morebitno protipravno takšnega dejanja. To enostavno pomeni, da v primeru, ko nekoga namenoma posnamete v javnosti, lahko javno objavite njegovo fotografijo zgolj v primeru, da ga povprašate in dobite njegovo dovoljenje.

Nekoliko drugače je urejena dopustnost fotografiranja in snemanja v primerih, ko izvajajo uradne postopke pooblaščenih uradnih oseb (policisti) ali uradnih oseb, ki izvajajo svoje naloge na podlagi javnega pooblastila (npr. ribiški čuvaji). Tem lahko podeli mandat za takšen akt oziroma poseg kljub nasprotovanju oziroma nestrinjanju prizadete osebe zakonodajalec, ki takšno pravico uradne osebe posebej zapiše v zakonu.

Tako ima ribiški čuvaj v Zakonu o sladkovodnem ribištvu posebej zapisano pooblastilo oz. ukrep, da sme za dokazovanje kršitev tega zakona uporabljati naprave za fotografiranje in snemanje. Iz te zakonske diktacije lahko razberemo, da je ribiškemu čuvaju pri izvajanju njegovih nalog zakonsko dopuščeno ne samo, da sme audiovizualno uporabljati naprave za fotografiranje in snemanje, temveč sme snemati tudi glas morebitnega kršitelja.

Vendar se v (kaznovalnem) pravu »hudič skriva v podrobnostih«, kakor se reče v pravni prisposobi. Zakonodajalec takšno čuvajevo dejavnost namreč dovoljuje zgolj v primerih dokazovanja ugotovljene kršitve oziroma prekrška. Fotografira in posname lahko ribiča, ki je lovil na prepovedan način, ribolovne priprave in uplenjene ribe. Iz tega določila lahko razberemo, da ribiška zakonodaja ne dovoljuje t. i. preventivnega snemanja celotnega

postopka, ki ga izvaja ribiški čuvaj, kar je z zakonom dopuščeno npr. policistom, ki so opremljeni s t. i. »body kamerami«. Šele ko ribiški čuvaj zazna kršitve (prekrške), ki so določene z Zakonom o sladkovodnem ribištvu, ta sme pričeti s fotografiranjem ali snemanjem kršitelja ali njegovega glasu. Zakon namreč določa namen tega ukrepa oz. posega, ki je v dokazovanju kršitev in ne v splošno preventivnem namenu dokazovanja pravilnosti čuvajevega postopka oz. kršiteljevega vedenja. Za takšno fotografiranje in snemanje ribiški čuvaj ne potrebuje kršiteljevega dovoljenja niti ga ni dolžan o tem obvestiti, saj ima za svoj poseg neposredno zakonsko podlago oz. mandat.

Dr. Miroslav Žaberl

3. SEJA UO RZS

Upravni odbor RZS je na svoji 3. redni seji 6. 10. 2022 obravnaval redne tematike dela svojih delovnih teles. V komisiji za usposabljanja je bila izpostavljena problematika opravljanja osnovnih ribiških izpitov za tujce in rentabilnost cen usposabljanja na RZS. Komisija za priznanja je izpostavila prizadevanja za pravočasno izdajo ribiškega koledarja za l. 2023, osnutka delovnega kroja za ribiške čuvaje in možnost kandidature RZS za gostovanje svetovne konfederacije športnih ribičev v letu 2025 v Sloveniji. (Opomba: vse zapisnike delovnih teles in UO RZS si lahko preberete na spletni strani RZS na povezavi: <https://ribiska-zveza.si/dejavnosti/zapisniki-organov-in-delovnih-teles/zapisniki-skupscine>).

Prav tako so obravnavali tematiko letošnjih posledic suše in odziva države prek ministrstva za kmetijstvo in ministrstva za okolje na pozive in pobude RZS v poletnem času. Žal je treba (ponovno) ugotoviti, da je država zelo počasna, skoraj neodzivna na prošnje ribičev. Primer enega takih odgovorov ste bralci glasila lahko prebrali sami v uvodniku oktobrske številke in si ustvarili svoje mnenje. Posebej nas skrbi, da še vedno nismo prejeli odgovora glede vloge za plašenje kormoranov z odstrelom posameznih osebkov v obdobju od 2022 do 2027. Posebno nerazumljivo se nam tako stanje zdi glede na to, da smo vlogo podali že januarja, nanjo posebej opozorili še junija in jo prav tako izpostavili na sestanku z ministrom za okolje. Prav tako ni dokončno rešeno vprašanje prepovedi privabljanja rib s hrano za posamične zaprte vode s strani Direkcije RS za vode in posledičnega potrjevanja RGN. Delegacija RZS je ministrici za kmetijstvo RS predstavila tudi pobudo za znižanje dela koncesijskih dajatev zaradi letošnjih izrednih vremensko-hidroloških razmer – enoznačnega odgovora na to RZS še ni prejela. RZS bo z aktivnostmi rednega opozarjanja državnih organov nadaljevala. Tako bomo pripravili postopkovnik za RD ob izrednih razmerah in dogodkih (onesnaženja, nizki vodostaji ipd.). Prav tako je v postopku priprava nove, sodobnejše spletne strani RZS.

Skladno z napovedjo je upravni odbor svoje prve seje novega mandata opravil po območnih zvezah ribiških družin.

Letošnje posledice suše in nespametnih človeških ravnanj z vodami so povzročile največ škod v RD, ki so članice Zveze ribiški družin Ljubljana. Sestanka so se udeležili predsedniki ali člani v upravah odborov enajstih RD od petnajstih, ki so članice ZRD Ljubljana. Vsi prisotni so se z minuto molka poklonili spominu nedavno umrlega dolgoletnega predsednika ZRD Ljubljana Slavka Lasnika.

Problematika, s katero se srečujejo RD na ljubljanskem območju, ima kar nekaj stičiščnih točk. Te so:

- upadanje količin vode v revirjih posebej na gojitvenih potokih zaradi suše, višanje povprečnih temperatur vode (občasno pregrevanje), povečanje odvzemov vode zaradi urbanizacije in kmetovanja ali vrtničarstva;
- gradbeni posegi v vodotoke z namenom protipoplavne zaščite, ki pa rezultirajo v uničenju habitata za ribji živelj. Niso osamljeni primeri izvajanja posegov brez kakršnihkoli soglasij k posegu, bistveno prepozna ukrepanja inšpekcijskih služb na urgence RD in celo policije ob onesnaženjih ter velikih razlikah med načrti in dejansko realizacijo posameznega posega v vodotoke;
- konstanten upad izplena ribjih mladice iz nekdanjih najboljsh gojitvenih potokov, vse večji pritisk vider in drugih ribojedih ptic (čaplja, žagarica) na vodotoke v okoliših;
- ponovni pritisk Sklada Kmetijskih zemljišč na posamezne RD za razlastninjenje zemljišč v ribiški lasti;
- upad članstva v RD.

Predsednik RZS je v svojih komentarjih izpostavil, da na tokratnih sestankih na pristojnih ministrstvih državni uradniki niso podali nobenih konkretnih zavez ali obljub na ribiške pobude. Izpostavil je nujno, da so v primeru nepravilnosti posegov v vodotoke RD odzivne. Pri škodah na ribah zaradi plenilcev naj RD podajajo konkretne podatke, kar potem omogoči učinkovitejšo argumentacijo RZS pri pristojnih službah. Kljub vsemu problemom pa smo ribiči še vedno lahko optimisti, saj so za naše delo in težave v letošnjem poletju pokazali zanimanje številni mediji.

Mag. Igor Miličič, sekretar RZS

KONGRES EAA 2022

V času med 22. 9. 2022 in 24. 9. 2022 je v Hamburgu potekala generalna skupščina Evropske ribiške alianse (EAA), pred izvedbo skupščine pa so potekali sestanki skupine za celinske vode (Freshwater sub-group), skupine za morje (Sea sub-group) in združene skupine (Joint Sub-Group).

Skupina za celinske vode

Na sestanku skupine za celinske vode smo najprej spremljali predstavitev predstavnika danske tehnološke organizacije (Michael Molhede), ki nam je predstavil tehnično noviteto pridobivanja električne energije na vodah, ki ne zajema postavitve vodne ovire, temveč temelji na posebej zasnovani tehnični napravi, ki se namesti

ob rečnem obrežju in deluje s posebno vodno vetrnico, ki jo v globini poganja vodni tok. Tako naj bi bil vpliv na vodno življe zanemarljiv, poleg tega pa ne povzroča problema za migratorne ribe. To naj bi bila možna rešitev oziroma nadomestitev predvsem za MHE: takšna oblika pridobivanja električne energije naj bi bila usmerjena v t. i. politiko zelene energije, ki jo zagovarja EU.

Predstavniki z Nizozemske nam je na kratko predstavil prizadevanja in sodelovanje NL ribičev pri podiranju oz. odstranjevanju vodnih preprek in ovir v cilju denaturacije rek. Te aktivnosti predstavljajo veliko prednost tako za vzpostavitev naravnih vodnih habitatov kot za neovirano življenje vodnih organizmov. Nemci so z WWF sodelovali s promocijsko aktivnostjo t. i. »happy fish«, kjer so slikovno promovirali veselje rib ob vzpostavitvi naravnega habitata, osvobojenega vodnih ovir. So pa predstavniki posameznih držav opozorili, da je zaznan povečan pritisk za gradnjo novih MHE in HE v luči sušnih obdobij ter možnosti akumuliranja in zajemanja vode ter v luči ukrajinske krize ter pomanjkanja energentov.

Predstavniki iz Anglije je predstavil napredek v projektu »Living rivers Europe«, ki jo EAA izvaja skupaj z WWF in nekaterimi drugimi naravovarstvenimi organizacijami. Projekt naslavlja probleme odstranjevanja vodnih ovir, proste prehodnosti za ribe, probleme hidroelektrarn, invazivnih ribjih vrst v povezavi z določbami vodne direktive. Predstavljen je bil program dela do leta 2024, v mesecu novembru pa bo EAA v evropskem parlamentu organizirala posebno okroglo mizo (rec fish forum) o navedenih problemih.

V nadaljevanju je bila predstavljena problematika jegulje v povezavi z migratornimi ovirami, ki tej ribi preprečuje prehod iz morja v reke, kar je odločilno za njihovo razmnoževanje. Za SLO ta tematika ni aktualna, saj imamo te ribe zgolj za vzorec.

Na koncu so predstavniki posameznih držav poročali o problematiki. Predstavniki Švice je opozoril na sprejem predpisov, ki izključujejo NVO iz soodločanja pri posegih v luči prevlade koristi kapitala nad naravo zaradi energetskega ogrožanja. Predstavniki NL je opozoril na delovanje NVO v urbanih krajih, ki zahtevajo prepoved ribolova, enak problem imajo v Nemčiji. Sam sem opozoril na problematiko klimatskih sprememb in segrevanja voda, kar je potrdil tudi predstavnik Nemčije, kjer ugotavljajo, da jim je zaradi segrevanja vodotokov, tako kot na Poljskem, v določenih rekah poginilo več kot 50 % ribje populacije. Zanimiv je bil prispevek predstavnika Švice, ki je povedal, da so v reki Ren uspeli rešiti določen del populacije lipana tako, da so poglobili in s senčili zaščitili določene dele rek, kjer priteče pritok hladnejše vode. Predstavnica Avstrije je poročala, da so pripravili socioekonomsko študijo ribištva, ki bo sprejeta do konca leta. Jeseni bodo organizirali tudi poseben forum, kjer bodo predstavljeni ribiški problemi. Predstavniki Nemčije in NL sta opozorila tudi na novost pri postavljanju panelov za proizvodnjo solarne elektrike na vodna telesa.

Skupna delovna skupina (joint subgroup)

V tej skupini se obravnavajo problemi, ki zadevajo tako sladkovodno kot morsko ribištvo. Generalni sekretar EAA Jan Kappel je poročal o vključenosti EAA v posamezne delovne skupine, projekte in pripravo dokumentov v Komisiji EU. Najpomembnejši dokument, ki se trenutno pripravlja, je Biodiversity Strategy 2030 in vključuje tudi zahtevo po mirnih conah (»strict protection«) in predloge za obvezno renaturacijo (»nature restoration law«).

Ob tem se je razvila razprava o sistemu »ujemi in spusti« (catch and realise), ki je v nekaterih državah prepovedan, temu pa bi lahko sledila tudi EU s popolno prepovedjo v smislu zaščite ribjega življa pred pretiranim prstočasnim ribolovom. V nekaterih državah namesto terminologije ujemi in spusti uporabljajo terminologijo selekcijskega ribolova, v drugih državah pa povečujejo najmanjšo lovno mero zato, da

se lahko ujeta riba izpusti. V Nemčiji in na Nizozemskem so prenehali uporabljati izraz »športno« ribištvo oziroma športni ribolov, saj so pri njih ribiška tekmovanja prepovedana, zaradi česar ribolov ne more biti športna disciplina. Uporabljajo izraz prstočasni ribolov ali zgolj ribolov. Dogovorjeno je bilo, da se bomo o tej tematici poglobljeno pogovarjali na naslednjem sestanku.

Jan Kappel je poročal tudi o aktivnostih komisije v smeri prepovedi uporabe svinčene obtežitve pri ribolovu in svinčnih šiber pri lovu. Obstajata dva različna scenarija – popolna prepoved ali prepoved večjih svinčenih obtežilnikov (npr. večji od 50 g?), ki bi se izvajala postopoma. Komisija EU naj bi o tem odločala v začetku naslednjega leta. Stališče EAA ni popolnoma enotno, nagiba pa se k postopni prepovedi in uporabi alternativnih obtežitev, ki niso toliko škodljive za okolje in živali (npr. tungsten).

V zaključku je predstavnik danske ribiške zveze predstavil svoja dognanja, zaključke in predloge rešitev problema velikega kormorana. Pričeli so s kombiniranimi ukrepi, kot so plašenje, postavljanje ovir (mrež) na manjše potoke, postavljanje svarilnih znamenj (trakovi), pojavljanje ribičev v svarilnih oblačilih in odvzem osebkov iz narave. Ugotovili so tudi, da lahko že manjše število kormoranov, če se ne podvzame ustreznih ukrepov, na vodnem telesu do 90 % pomori ribji živelj, čeprav reka ali obala ni degradirana. Do podobnih ugotovitev so prišli tudi pri nemški ribiški zvezi, ki dokazujejo, da kormorani brez dvoma pogubno vplivajo na diverzitetu. Zavzemajo se za nov »position paper« EAA, v katerem bi se EAA odločno zavzela, da se to vrsto ptice umakne s seznama zaščitene ptice, saj izjeme, da lahko to rešuje nacionalni predpisi, ne delujejo. Kormoran ni lokalni, temveč meddržavni problem. Pričeti bi bilo treba s politiko številčnosti uravnavanja oz. upravljanja kormorana in ne obratno, da prilagajamo upravljanje rib problemu plenjenja kormorana. Članice EAA v tem pogledu niso popolnoma enotne, večina pa se je zavzela za drugačen pristop.

Generalna skupščina

Pred izvedbo generalne skupščine smo imeli tri strokovne predstavitve. Najprej so predstavniki nemškega Thunen instituta predstavili projekt oz. raziskavo o pomenu in načinu zbiranja podatkov o ribolovu in uplenu, ki bi prikazoval realne podatke in na podlagi katerega bi bilo možno realno ribiško načrtovanje ter prikaz socioekonomskih učinkov ribištva. Predstavljen je bil model kombinacije digitalnega, off-site in on-line spremljanja ter beleženja podatkov. Druga predstavitve se je nanašala na raziskavo o stanju ribje populacije trske v Baltskem morju. Tretja predstavitve se je nanašala na spremljanje ribolova lososa na vlek v Baltskem morju s pomočjo nameščenih stacionarnih kamer v pristaniščih.

V uradnem delu generalne skupščine smo sprejeli poročila posameznih podskupin ter obeh lobistov in finančno poročilo. Na volitvah sem bil ponovno izvoljen v upravni odbor EAA, kjer predsedujem komisiji za komunikacije.

Dr. Miroslav Žaberl

EAA information sources – internet

– Website: eaa-europe.org

– Facebook: facebook.com/EuropeanAnglersAlliance

– Twitter: twitter.com/AnglersAlliance

Forum on Recreational Fisheries and Aquatic Environment at the European Parliament

– Website: eaa-europe.org/european-parliament-forum

– Twitter: twitter.com/RecFishingEP

SESTANEK ARGEFA

8. - 10. 9. 2022

Med 8. in 10. septembrom letos so predstavniki Ribiške zveze Slovenije, krovne organizacije slovenskih sladkovodnih ribičev, gostili 51. srečanje ARGEFE – delovne skupnosti ribiških zvez alpskih dežel. V to skupnost so včlanjeni ribiči iz nemških dežel Bavarske in Baden–Wuerttemberga, Švice, Liechtensteina, Avstrije, Italije - južne Tirolske in Slovenije. Redni letni sestanki med alpskimi ribiči potekajo redno vsako leto od ustanovitve skupnosti ARGEFA v letu 1985.

O srednja tematika sestankov so težave v naravi, s katerimi se ribiči srečujemo. Letošnje poletje je bilo izjemno sušno in negativno za populacije salmonidnih vrst rib (potočna, jezerska in marmorna/soška postrv, lipan, sulca), ki prevladujejo v alpskih vodotokih. Alpski vodotoki so zaradi svoje hudourniške narave še posebej izpostavljeni pregrevanju in presušitvam, nesonaravni človeški posegi pa obstoječe stanje samo še poslabšajo. Potočne postrvi v primerih daljše izpostavljenosti temperaturam vode nad 22 stopinj počrtnijo in oslepijo ter nazadnje poginejo. V pretopljenih vodah vsebnost kisika hitro upade, kar prizadene tudi lipana in sulca. Ribiči se upravičeno bojimo krčenja salmonidnega ribjega pasu zgolj na najbolj izvirne dele rek, kjer sta temperatura vode in vsebnost kisika še vedno prava za postrvi in lipane. Ne moremo zanemariti tudi turističnega potenciala alpskih vodotokov, kjer je posebej razvito muharjenje, ki je hkrati tudi najbolj donosna ribiška disciplina. Ribiči in znanstveniki smo enotni, da je zaradi vpliva podnebnih sprememb dosedanja prakso urejanja voda treba spremeniti na način, da bo zagotavljala dolgoročno preživetje domorodnih vrst salmonidov. Prav tako bomo ribiči v prihodnjih primerih kritično nizkega stanja vodotokov apelirali na državo in prebivalce, da tudi oni omejijo svoje aktivnosti, kot so gradbeni posegi in izvajanje vodnih športov. Primer avstrijske reke Pileach kaže, da je do množičnega pogina sulcev prišlo zaradi stresa, najverjetneje povzročena zaradi vodnih športov. V sosednji reki, kjer teh aktivnosti ni bilo, ni bilo tudi pogina sulcev, čeprav je bila voda v reki za več stopinj toplejša in so bile razmere za preživetje rib težje kot v reki Pielach.

Na srečanju smo se ribiči seznanili tudi s problemom vpliva širitve števila vider na populacije rib. S primera Bavarske smo izvedeli, da plenjenje vider ogroža habitate sulca v rekah kot tudi večstoletno tradicijo gojenja krapov v ribnikih. Na vidrinem

meniju pa niso samo ribe, ampak tudi še druge živali, kot so žabe in sladkovodne školjke; nekatere od teh sodijo na listo ogroženih vrst. Poleg neposredne zaščite ribogojniških objektov pa ribiči menimo, da bo kmalu potrebna široka razprava o vidri na ravni EU, podobno kot za kormorana. Pri tem se strinjajo, da je treba vidro ščititi kot ogroženo vrsto živali, a ne na račun drugih ogroženih živalskih vrst. To pomeni uravnavanje številčnosti populacije vidre tudi z odvzemom točno določenega števila osebkov iz narave, ker vidra nima naravnih sovražnikov. Da obstaja povezava med številčnostjo populacije rib in populacijo vider – na primeru avstrijske Koroške, kjer je dovoljen odlov osebkov vidre s pastmi. Zanimivo je, da javnost takemu pristopu uravnavanja populacij ne nasprotuje, saj po besedah koroških ribičev tudi drugi ljudje vse bolj opažajo vpliv plenjenja vidre.

Ribiči članic ARGEFA so tudi zaskrbljeni zaradi vse večjega pritiska na energetsko izrabo vodotokov, kar je poglobila trenutna kriza. Posebej so v porastu zahteve za gradnjo malih hidroelektrarn, ki pomenijo konec manjših potokov, ključnih za preživetje ribjih mladice v fazi odraščanja. Pojavlja se vse več zahtev po postavljanju sončnih celic na akumulacijska jezera. Ribiči so zato še enkrat opozorili na zaveze Evropske vodne direktive po 25 000 km vodotokov prosto tekočih vodotokov brez prečnih ovir. Žalostna statistika je, da je v Evropi med letoma 1970 in 2016 populacija sladkovodnih rib upadla za 76 %, tretjini ribjih vrst pa grozi izumrtje. Ribiči zato apeliramo na odločevalce, da poskrbijo za renaturacijo rek, ki imajo dovolj visokega obrežnega rastja, ki zagotavlja hlad, sama reka pa veliko globokih meandrov. Šele ko bodo reke v svoji naravni obliki ali vsaj čim bližje temu idealu, bo to dejstvo istočasno najboljše orodje za blaženje posledic podnebnih sprememb, ki jih dandanes že občutimo.

Mag. Igor Miličič, l. r.,
sekretar RZS

Državno biosferno območje Mura-Drava-Donava

SKLAD ZA NARAVO WWF ŽE VEČ KOT POL STOLETJA GLAS NARAVE

POGOVOR Z NEVENKO LUKIČ ROJŠEK, PREDSTAVNICO WWF ZA SLOVENIJO

Kratica WWF za World Wide Fund for Nature in zaščitni znak pande sta med vsemi naravovarstveniki zelo znana in cenjena. Svetovni sklad za naravo že skoraj 60 let varuje prihodnost narave s ciljem ustvariti svet, v katerem bomoljudje živeli skladno z naravo. Deluje v več kot stotih državah na šestih celinah s pomočjo več kot 5 milijonov podpornikov. WWF Adria je podružnica WWF, ki deluje v Sloveniji, na Hrvaškem, v Albaniji, Bosni in Hercegovini, Črni gori, Severni Makedoniji ter Srbiji in Kosovu. Predstavnica za Slovenijo je Nevenka Lukič Rojšek, univerzitetna diplomirana politologinja za mednarodno varstvo okolja z dolgoletnimi izkušnjami na področju varstva narave. Je tudi predstavnica WWF Adria v Evropski komisiji.*

WWF je v Sloveniji zelo aktivna. Še pred ustanovitvijo podružnice WWF Adria je WWF odločilno pomagal slovenskim sladkovodnim ribičem, ko je v času med leti 2008 in 2010 odločno podprl našo zahtevo, da se ne spremeni Energetski zakon in se ne dovoli gradnje HE na Zgornji Soči. Prav WWF in EAA Evropska ribiška zveza sta odločilno pripomogli, da smo uspeli ohraniti Zgornjo Sočo pred gradnjo HE.

Danes je pomemben del aktivnosti WWF Adria posvečen zaščiti sladkovodnih rib, njihovega življenjskega prostora in posegov v vode.

Zato smo Nevenko Lukič Rojšek zaprosili, da nam pojasni vlogo in aktivnosti WWF v Sloveniji pri naporih za ohranitev dobrega

stanje na področju voda in vodnih organizmov ter odpravljanju številnih napak iz preteklosti.

WWF slavi letos 60-letnico delovanja. Kakšno je njegovo osnovno poslanstvo?

Svetovni sklad za naravo (WWF - World Wide Fund for Nature) je mednarodna nevladna organizacija, ustanovljena leta 1961. WWF si po vsem svetu prizadeva zaščititi ogrožene živalske vrste in obnoviti njihove populacije v naravi. Poslanstvo WWF je ustaviti propadanje Zemljinega naravnega okolja in zgraditi prihodnost, v kateri ljudje živimo v sožitju z naravo, pri čemer ohranjamo biotsko raznolikost in zagotavljamo trajnostno rabo

Ostarela ovira na pritoku reke Vezišnice v Črni gori, ki je bila odstranjena leta 2021.

Državno biosferno območje Mura-Drava-Donava

Državno biosferno območje Mura-Drava-Donava

Državno biosferno območje Mura-Drava-Donava

obnovljivih naravnih virov s spodbujanjem zmanjševanja onesnaževanja in potratne potrošnje.

Katera so področja delovanja WWF?

Področja delovanja WWF so reke, gozdovi in morja, zavzemamo se za zmanjševanje toplogrednih izpustov, da se izognemo katastrofalnim posledicam podnebnih sprememb. Zavzemamo se za ukrepe, ki ljudem pomagajo, da živijo trajnostno, znotraj meja enega planeta. Naše delo temelji na znanosti, največ delamo z lokalnimi skupnostmi, ki jim prinašamo mednarodne izkušnje. Resnično se trudimo in želimo, da se ključne vrste, habitati in ekosistemi zaščitijo ter obnovijo, da imajo vzpostavljene dobre sisteme upravljanja in pošteno rabo naravnih virov.

Na področju Slovenije deluje regijska enota WWF Adria. Katero področje zajema?

WWF Adria je podružnica WWF, ki deluje v Sloveniji, na Hrvaškem, v Albaniji, Bosni in Hercegovini, Črni Gori, Severni Makedoniji ter Srbiji in Kosovu. Kot del globalne mreže WWF-a je bila WWF Adria ustanovljena leta 2015, in sicer za trajnostno upravljanje vodnih virov, gozdov in zavarovanih področij in varovanje morja, rek in divjih vrst.

Eno od področij delovanja so tudi sladkovodni ekosistemi. S katerimi problemi na tem področju se srečujete?

Približno polovica vseh rib na svetu in ena od desetih znanih živalskih vrst živi v sladkovodnem okolju - od skrivnostnih človeških ribic, krhkih kačjih pastirjev do orlov belo-

repcev in majhnih čiger. Zaradi poseganja v vodotoke so številne vrste rib pred izginotjem, kot so potočna postrv, platnica, sulec in podust. Ribe so ključni del rečnih ekosistemov, v soodvisnosti z ribami namreč živijo mnoge druge vrste. Jezovi preprečujejo selitve rib med dristišči, kar pripelje do znatnega upada populacij, zato so jezovi ob različnih oblikah onesnaževanja glavni krivci, da so reke postale najbolj degradiran naravni habitat na planetu. Jezovi, hidroelektrarne, ne trajnostno kmetijstvo, onesnaževanje in druge nevarne prakse ogrožajo naše sladkovodne ekosisteme in s tem ogrožajo ljudi ter gospodarstvo.

Kateri so osnovni problemi na rekah, ki so predmet delovanja WWF?

Ovire v rekah, kot so jezovi za hidroelektrarne, so eden glavnih razlogov, da reke po Okvirni direktivi EU o vodah ne dosežejo dobrega ekološkega stanja in so ključni vzrok za upad populacij evropskih sladkovodnih migratornih rib v zadnjih desetletjih. Rečne pregrade so glavni razlog za katastrofalno stanje rek kot habitatov živalskih in rastlinskih vrst. Samo v zadnjih petdesetih letih so se vodni ekosistemi skrčili za 83 %, medtem ko so populacije migratornih rib upadle za več kot 90 %.

Od alpskih rek v Sloveniji na severu do reke Valbona v Albaniji na jugu izvajamo projekte zaščite sladkih voda v Sloveniji, na Hrvaškem, Srbiji, Bosni in Hercegovini, Črni gori, na Kosovu in v Albaniji. Varujemo ikonične živalske vrste, kot sta jeseter in breguljka, obnovljamo mokrišča in odstranju-

Nevenka Lukič Rojšek

Državno bosferno območje Mura-Drava-Donava

Odstranjevanje jezua na reki Vezišnica v Črni gori, občina Pljevlja. Leto 2021. Vir arhiv WWF

jemo jezove, da reke prosto tečejo. Prav tako si nenehno prizadevamo za boljše varovanje sladkovodnih habitatov na nacionalni in mednarodni ravni. Spremeniti moramo način upravljanja z vodami v porečjih - upravljanje z rekami in ozemljem, iz katerega voda odteka. Podjetja morajo prevzeti kolektivno odgovornost za skupne vodne vire, finančne institucije morajo vlagati v trajnostne vodne projekte, oblasti pa morajo varovati sladkovodne habitate in zagovarjati pravico vsakogar do čiste vode.

Kakšno je stanje glede vodnih pregrad v svetu in v Evropi?

Evropska unija je obnovo rek in rečnih habitatov uvrstila med pomembne naravovarstvene cilje v mnogih strateških dokumentih, posredno pa ta proces narekuje tudi habitatna in vodovarstvena direktiva. Cilj Strategije EU za biotsko raznolikost do leta 2030 je obnoviti vsaj 25.000 kilometrov rečnih habitatov¹ z odstranitvijo ovir in obnovo poplavnih ravnin.

Nedavna študija, izvedena v EU, je ocenila, da se na vsaka dva kilometra evropskih rek nahaja v povprečju ena ovira (Amber 2018). Številne ovire zagotavljajo ali so zagotavljale družbene koristi, kot so hidroenergija, zaščita pred poplavami, namakanje in plovba. Toda na rekah se nahaja tudi veliko zastarelih, neučinkovitih ovir, ki bi jih lahko odstranili in s tem ustvarili priložnost za revitalizacijo rek in za zmanjšanje izgub biotske raznovrstnosti celinskih voda.

Programi odstranjevanja jezov že več let uspešno potekajo v nekaterih evropskih državah (Francija, Estonija, Finska, Španija ...) ter v Kanadi in ZDA. Izkušnje iz teh držav kažejo na bliskovito ekološko obnovo rek po umaknitvi jezov, populacije rib se npr. lahko že iz le nekaj 1000 osebkov že po dveh ali treh letih namnožijo v nekaj milijonov.

V 17 evropskih državah je bilo v prejšnjem letu odstranjenih 239 jezov, med njimi tudi trije v Črni gori. V primerjavi z letom 2020 se je v letu 2021 odstranjevanje ovir z evropskih rek povečalo za 137 %. Samo Španija je v letu 2021 odstranila kar 108 jezov, eden od njih je bil visok 13 metrov. Odstranitev jezov se je izkazala za okoljsko in stroškovno najbolj učinkovit način revitalizacije rek in rečnih habitatov, ki prinaša široke koristi tako ljudem kot naravi.

Kakšno je stanje v Sloveniji?

Kar 60 % slovenskih rek zaradi vpliva hidromorfoloških obremenitev (jezovi in pregrade) ne dosega dobrega ekološkega stanja, zato je podpora odstranjevanju zastarelih ovir in revitalizaciji rek s strani interesnih skupin bistvenega pomena za obnovo slovenskih rek. Zelo pomembno je tudi sodelovanje z nevladnimi organizacijami, ki se ukvarjajo z varovanjem narave in živalskih vrst. Veseli smo, da dobro sodelujemo s sladkovodnimi ribiči, tako RZS kot ribiškimi družinami.

V Sloveniji imamo približno 27. 000 kilometrov rek, na njih pa naj bi stalo okrog 4000–5000 manjših jezov ter še vsaj 400

malih in 50 večjih hidroelektrarn. Skupaj imamo tako v povprečju približno eno oviro na petih kilometrih vodotokov.

Večina ovir je bila postavljena v 19. in v začetku oz. sredini 20. stoletja. Gre za različne mline, ki so davno tega poganjali industrijo, ter protipoplavne pregrade in zajetja. Nanje smo se navadili, saj stojijo že več generacij in ni več nikogar, ki bi pomnil, kakšne so bile reke pred zaježitvijo.

Do sedaj v Sloveniji nismo odstranili še nobene zastarele ovire.

Imamo že kakšen pozitiven primer v smeri reševanja tega problema v Sloveniji?

Po uspešnem odstranjevanju jezua v Črni gori je WWF ob podpori European Open Rivers Programme (tj. Evropski program za odprte reke – torej ob organizaciji, ki omogoča finančna sredstva za obnovo rek) prevzela tudi pobudo za prosto tekoče reke v Sloveniji.

Prvi odstranjen jez bo v letu 2023 Kopitarna na potoku Sevnični, ki se izliva v Savo. V partnerstvu z Ribiško družino Sevnica ter s podporo iz sredstev Open Rivers Programme smo tako blizu prvi odstranitvi jezua v Sloveniji. V pripravi so že novi projekti odstranjevanja jezov, s čimer želimo, da bo tudi Slovenija postala primer dobre prakse in trajnostnega upravljanja zastarelih pregrad na rekah.

Pobude za odstranjevanje ovir po vsej Evropi (Living European Rivers, Dam Removal Europe) dosegajo pomembne rezultate z izvedbo konkretnih projektov na terenu.

Positivne učinke odstranjevanja ovir lahko zelo hitro opazimo na večjih, pa tudi na manjših vodotokih. Z vrnitvijo naravnega toka se obnovi naravna dinamika prenosa sedimentov, obnovijo se izgubljeni habitati, kar vodi k okrevanju vrst, ki so z ogroženega območja izginile. Odstranjevanje nefunkcionalnih ovir omogoča tudi obnovo poplavnih ravnin, ki služijo kot naravni sistem za obrambo pred poplavami. Po odstranitvi nekaterih ovir je mogoče izboljšati potencial za trajnostne turistične in rekreacijske vsebine dolvodno, potem ko se reka vrne v naravno stanje.

Besedilo: Borut Jerše, foto: arhiv WWF

Logotip WWF - veliki panda - izvira iz pande z imenom Chi Chi, ki je bila leta 1958 iz pekinškega živalskega vrta premeščena v londonski živalski vrt, tri leta pred ustanovitvijo WWF. Ker je bila znana kot edina panda, ki je takrat prebivala v zahodnem svetu, so bile njene edinstveno prepoznavne fizične lastnosti in status ogrožene vrste idealne za potrebe organizacije po močno prepoznavnem simbolu, ki bi premagal vse jezikovne ovire.

¹ https://ec.europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_en

KAJ JE TO EKOLOGIJA

Ali pravilno tolmačimo EKOLOGIJO, ZAŠČITO NARAVE IN ZAŠČITO OKOLJA

Večina vas je že slišala za pojem ekologija, ki ga podzavestno povežete s pojmi zaščita narave in zaščita okolja. No, prepričan sem, da pri tem zelo malo ljudi razume in se zaveda, kaj te besede v resnici pomenijo in kaj vse vsebujejo. Zato bom v kratkem sestavku poskušal pojasniti zapleteni pomen teh nam tako vsakdanjih in vse bolj uporabljenih pojmov, ki pa v resnici vsebujejo vse kaj drugega, samo preprostega tolmačenja ne.

Kot vemo, je *ekologija* znanost, ki se ukvarja z raziskovanjem odnosov med *organizmi* in *okoljem*. Zaradi predmeta svojega proučevanja (živo bitje, populacija, življenjska sredina) spada ekologija med biološka področja znanosti. Posebno je treba poudariti, kako sta raziskovanje in proučevanje ekologije nemogoči brez osnovnih znanosti s tega področja o rastlinah in živalih. To pa so znanja o morfologiji, anatomiji, genetiki, evoluciji. Kot vidite, je ekologija interdisciplinarna veda, ki daje odgovore na veliko vprašanj iz področja, s katerim se ukvarja. Seveda je pri raziskavah potrebno sodelovanje tudi strokovnjakov z drugih področij znanosti. Tako pri raziskovanju ekosistema in biosfere potrebujemo sodelovanje kemikov, fizikov, geologov, geografov in mnogih drugih znanstvenikov. Seveda pa se pojavijo potrebe po sodelovanju z medicino, veterino, agronomijo, urbanizmom, gradbeništvom, energetiko, sociologijo, ekonomijo, pravom, psihologijo, filozofijo, pa da ne naštevam, da so predmet interesa spremembe, ki jih v okolju povzročata človekova aktivnost (npr. razne vrste posegov, povezanih z onesnaženjem ali drastičnimi spremembami namembnosti prostora in življenjskega okolja).

Zapleteni pojmi ekologije

Prvi in osnovni predmet raziskav v ekologiji je *organizem kot individuuum*. No, ker so posamezni organizmi v naravi povezani in odvisni od istih ali pripadnikov neke druge vrste, se ta veda, ki se s tem ukvarja, imenuje *sinekologija*. Ta pa se znotraj spet deli na *demekologijo* ali ekologijo populacij in *biocenologijo* ali življenjsko skupnost. Pri prvi se znanost ukvarja z analizo odnosov znotraj neke populacije (npr. nataliteta, umrljivost, gostota populacije, razširjenost), medtem ko se pri drugi ukvarjajo s povezavo med različnimi skupnostmi na omejenem področju. Kaj odloča, o tem katere vrste in medsebojne povezave bomo našli na določenem področju? Za to je odgovoren cel niz ekoloških dejavnikov, ki vsi skupaj na nek način zaznamujejo po svoje predel, na katerem sobivajo. Pri tem pridemo do osnovnega pojma v ekologiji, ki mu rečemo **ekosistem**. To je povezava, ki vsebuje vse nivoje tako primarne proizvajalce kot porabnike in razstavjalce (bakterije, ki igrajo veliko vlogo pri razgradnjah odpadnih snovi), ki so pa spet po svoje čisto samostojni sistemi, a eni brez drugih ne bi mogli funkcionirati. Ko na koncu gledamo Zemljo kot celoto, so vsi ekosistemi združeni v **biosfero**, tj. področje, v katerem se odvija življenje na zemlji (voda, zrak, zemlja).

Zaščita narave

Pod pojmom zaščita narave danes razumemo vzdrževanje in nego naravnih danosti v skladu z ekološkimi zakonitostmi in družbenimi potrebami. Poseben poudarek bi seveda pri tem moral biti na izogibanju koriščenju tehničnih posegov, ki presejajo ekološko znosnost. Potemtakem zaščita narave temelji na objektivnih spoznanjih ekologije in subjektivnih družvenih normah vrednotenja nekega prostora. S stališča zaščite narave je naš osnovni interes zaščita živih komponent (rastline in

živali), zato govorimo o ekocentričnem ali biocentričnem pristopu do problema, na osnovi katerega bi naravi omogočili neoviran razvoj.

Glavna razlika med zaščito okolja in zaščito narave je v tem, da se v sredini med tema dvema pojmomah nahaja človek in njegove potrebe. Torej bi lahko rekli, da se pogovarjamo o antropocentričnem pristopu, kjer se posebna pozornost namenja elementom, ki neposredno vplivajo na obstoj človeka (zrak, pitna voda, obdelovalne površine itd.). Pojem zaščita okolja se torej v glavnem nanaša na prostor, ki je izrednega pomena za človeka predvsem iz gospodarskih in zdravstvenih razlogov. Tukaj bi lahko omenili nepremišljeno koriščenje atomske energije, s tem pa mnogotere težave okoli uničevanja in odstranjevanja neželenih odpadkov, ki jih takšno koriščenje prinaša ter pri čemer se spet koristijo tehnične rešitve in postopki, pri katerih pa samo dodatno uničujemo ekologijo planeta. Zavedati se moramo, da je na Zemlji vse povezano kot drobna pajčevina in da enostranski posegi v okolje, ki koristijo samo človeku, niso dolgoročno naložba. Prvi znanilci sprememb, ko se planet Zemlja odziva na naše početje, so že jasno razvidni.

Upam, da bo ta moj kratki prikaz vsaj malo razjasnil pojme, ki jih tako radi uporabljamo v našem vsakdanu. To je pomembno zato, ker gre za sorodna področja, ki se na mnogo mestih prekrivajo, kar navadno pripelje do še večje zmede. Zato nikar ne poistovetite pojmov ekologija, zaščita narave in zaščita okolja, še manj pa – ali celo nedopustno je –, da se področja, ki se ukvarjajo z izkoriščanjem nečesa v naravi – kot je to kmetijstvo, živinoreja, gozdarstvo pri tem pa uporabljajo pripomočke ekološko –, poistovetijo z ekologijo in zaščito narave. Žal, to dvoje nima nič skupnega.

Vladimir Mikec

RIBIŠKA DRUŽINA SOČA

Ribiška družina Soča Nova Gorica obstaja že od leta 1952. Na reki Soči domačim in tujim ribičem ponujajo zanimiv ribolov na salmonide in ciprinide. So še edina RD na reki Soči, ki ima zaradi strukture vodotoka dovoljeno vijačenje na postrvi. Ribiška družina Soča ima dolgoletno tradicijo vzreje soške postrvi. Že leta 1954 je bilo zgrajeno vališče, kjer gojijo soško postrv od ikre do mladice, ki jih nato poribljujejo v reko Sočo in gojitvene potoke. Dolga leta se je redno vlagalo tudi mladice jadranskega lipana. Za zadovoljitev potreb športnega ribolova se večkrat na leto vlaga tudi odrasle šarenke.

Osnovni podatki

NASLOV: Soška cesta 50, 5250 Solkan

SPLETNO MESTO: <http://www.ribiska-druzina-soca.si/page/>

ELEKTRONSKI NASLOV: ribiskadruzinasoca@gmail.com

Stanje članstva v RD Soča na dan 21. 10. 2022

Kategorija	Število članov
Polnoletni	81
Pripravniki	3
Mladi, študenti	12

Ribolov

V reki Soči so prisotni avtohtoni salmonidi: to so soška postrv in lipan ter križanci soške in potočne postrvi. Ciprinidi so zastopani s štrkavcem (poznanim kot klen), grbo (poznano kot mrena) in linjem. Na žalost je ob izgradnji HE Solkan iz Soče izginila jegulja. V umetni zaježitvi Kozlink v Goriških brdih najdemo gojenega krapa, štrkavca, primorsko belico, sivega tolstolobika, ščuko ...

Glede na negativne posledice obratovanja hidroelektrarn in ostalih zunanjih dejavnikov je stalež rib zadovoljiv in ribičem ponuja pester, a zahteven ribolov. Glede na strukturo vodotoka se pojavljajo tudi soške postrvi trofejnih velikosti. Tehnika vijačenja ponuja poseben čar ribolova na vrhunskega plenilca, seveda pa je tudi za muharje še posebno zanimivo, saj muho zagrabijo prav

Lipan

vse ribe v Soči: od grbe do soške postrvi. Lovite lahko tudi na akumulacijskih jezerih Solkan in Ajba, kjer je dovoljen ribolov iz čolna na vesla ali električni pogon.

Dovoljeni načini ribolova salmonidov:

- ribolov z muharico in eno umetno muho, narejeno s tehniko vezanja na trnku enojčku;
- ribolov z vodno kroglico in dvema umetnima muhama (muhi morata biti nameščeni med palico in vodno kroglico); ta način ribolova lahko uporabljajo le ribiči nad 60 let;

Soška postrv

Revir D

Soška postrv

Revir C

Revir C

- v vseh ostalih sektorjih je dovoljen lov ciprinidov le s sadjem;
- uporaba drugih vab ni dovoljena;
- dovoljena je samo uporaba trnka enojčka;
- za lov ciprinidov na Kozlinku so dovoljene vabe iz sektorja B kot tudi vabe rastlinskega izvora;
- uporaba vab živalskega izvora je prepovedana;
- lov salmonidov in ciprinidov isti dan na Soči je prepovedan, kombinacija s Kozlinkom pa je dovoljena.

Revirji

Ribiška družina Soča gospodari v srednjem toku reke Soče, z njenimi pritoki ter potoki v Goriških brdih, kjer se nahaja tudi umetna zajezev Kozlink. Ribji življenj je zelo pester, saj so v reki Soči prisotne salmonidne in ciprinidne vrste rib, v Kozlinku pa prevladuje gojeni krap.

Ribolov na reki Soči sega od izliva potoka Vogršček pri kraju Podselo (meja z RD Tolmin) dolvodno do državne meje z Italijo pri Solkanu.

Rezervat sega od jezua za HE Solkan 200 m gorvodno. V njem je ribolov prepovedan celo leto.

Briški ribolovni revir obsega umetno zajezev Kozlink.

RD Soča stremi k povečanju staleža avtohtonih vrst rib v vseh njenih vodotokih, kar bi dosegli s povečanjem dela v ribogojnici in pridobitvijo lastne plemenske jate soške postrvi iz lastnih vodotokov. Za uresničitev ambicioznih načrtov bo treba izkoristiti dolgoletne izkušnje in bogato znanje ribiške družine ter seveda tesno sodelovanje z okoliškimi ribiškimi družinami in s stroko.

Uredništvo,

povzeto po spletni strani

Fotografije: Jernej Kravos

- vijačenje z blestivko št. 4 ali večjo;
- ribolov z voblerjem ali silikonsko vabo, večjo od 7 cm in enim trnkam (merjeno od glave do repa brez žličke in trnka);
- uporaba čolna je dovoljena v jezua Solkan (od rezervata do iztoka HE Plave 1) in v jezua Ajba (od jezua do cestnega mostu pri Doblarju);
- v sektorju C, od mostu v Desklah in do mostu v Rodežu (za cementarno) je dovoljen lov salmonidov le z muharico ter vodno kroglico (vodno kroglico lahko uporabljajo le ribiči nad 60 let);
- lov lipana je dovoljen le z uporabo ene muhe, narejene s tehniko vezanja na trnku enojčku brez zalusti ali s stisnjeno zalustjo.

Dovoljeni načini ribolova ciprinidov na Soči in Kozlinku:

- v sektorju B (od rezervata HE Solkan do vodnega črpališča Prelesje) je dovoljen lov ciprinidov s sirom, kruhom, sadjem in koruzo;

UJEL JE SULCA - RIBO SVOJIH SANJ!

Reka Sava si že tisočletja vztrajno utira svojo dolgo pot ob vznožju slovenskega hribovja, skozi poraščene doline, na svojem potovanju z obsežnim vodnim tokom pa poskrbi, da se marsikateri ribnik ali jezero le ne izsuši. Slednje je življenjsko pomembno tudi za preživetje ter nadaljnji razvoj ribjega in ostalega vodnega življa.

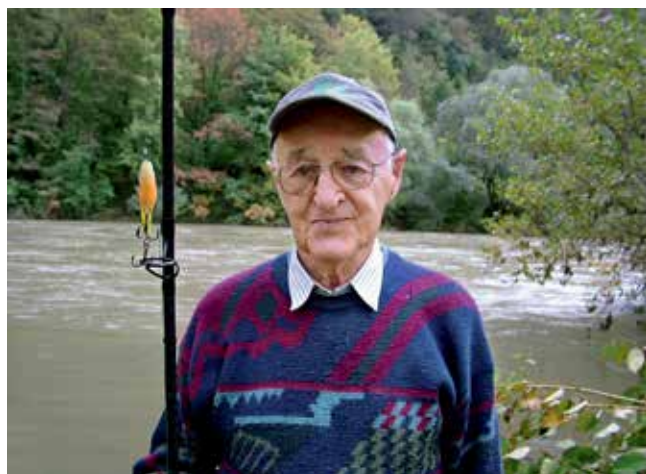
V objemu njenih naravnih lepote je lahko ribiču namenjen tudi tisti kanček ribolovne sreče, ki si jo že vrsto let neizmerno želi doživeti. To je v večini primerov poznana želja: »Ujeti lepo trofejno ribo – ribo svojih sanj!« In prav te sreče je bil na začetku letošnjega leta deležen naš dolgoletni ribiški prijatelj Tone Kokot, dolgoletni član litijskih ribičev, ki je po 50-letni vztrajnosti ujel sulca. Ob tem naj omenimo, da smo s Tonetom pa tudi z našim naslednjim sogovornikom, prijateljem Mihom Savškom ter še z nekaterimi delavnimi ribiškimi sotovariši pred nekaj desetletji krepko poprijeli za delo. Med drugim nam je v mestu Litija, tik ob reki Savi, uspelo zgraditi ribiški dom ter na obronku mesta – v krajih Zavrstnik, Črni Potok in Ponovičah – zgraditi manjše ribnike. Posebno pozornost smo namenili številnim vzrejnim in lovnim potokom z dokaj bogato naseljeno potočno postrvjo. Slednje so po načrtovanih planskih odlokih zaplavale v Novem mestu, Kočevju, na Vrhniki, Bledu, v vodah Zavoda

za Ribištvu Slovenije ter med drugim tudi v ribogojnici ZRD Ljubljana. Tam jim je vodja dr. Dušan Bravničar namenil poseben prostor, namenjen za razmnoževanje potočne postrvi, na kar smo bili še posebej ponosni. Z lepim številom opravljenih »neplačanih« tako imenovanih udarniških ur (dogovorili smo se, da si privoščimo le malico s pijačo) smo uspeli »prigospodariti« skromen finančni priliv, a smo ga bili veseli. Slednjega smo namenili načrtnemu poribljavanju potokov, ribnikov ter med drugimi aktivnostmi (odlovi, razmnoževanje – »smukanje« matične jate potočne postrvi itd.) v reko Savo vlagali sulce različnih velikosti, ki smo jih uspeli kupiti v že omenjeni ribogojnici ZRD Ljubljana, ki se nahaja ob vznožju Šmarne gore, na obronku našega glavnega mesta.

Ja, to so bili ustvarjalni časi vzornega društvenega delovanja litijskih ribičev, ki jim je dolgoletno predsedoval žal že pokojni, prizadevni ter uspešni ribiški sotovariši in prijatelj Veno Pajar. Za neko uspešno zgodbo prijetnega, ustvarjalnega druženja

»Kralj voda« sedaj krasi ribiški kotichek, srečnega ribiča.

Miha Savšek je izjemno uspešen sulčar reke Save.

»Zapriseženi sulčar« v Ribiču vedno rad prebere kaj o sulcu.

so v društvu potrebni prizadevni ljudje, kot sta npr. naša današnja sogovornika, ki si nedvomno zaslužita našo pozornost.

Z našim ribiškimi prijateljem Tonetom Kokotom smo se spoznali že leta 1968 na takratni organizirani ribiški delovni akciji - čiščenje potokov ter polaganje pragov, ki delno ustavljajo močan hitri vodni tok potoka v nameri, da nudi zavetje ribjemu zarodu potočne postrvi.

Ob tem smo spoznali, da se nam je pridružil prijeten, delaven štajerski mladenič iz Zavrča z željo, da smo čim bolj uspešni v nameri ohranjanja avtohtonega ribjega življa v naši vodah.

V prijetnem pogovoru nam je Tone med drugim povedal: »Pri nas doma ni bil nihče ribič, a že kot 10-letni deček sem se rad pognal po pobočju hriba, na katerem stoji grad Borl, k reki Dravi ali pa k potoku, kjer sem se srečal s čudovitimi postrvmi. To je opazil naš starejši sosed – ribič in me nekega dne povabil, naj ga spremljam na lovu sulca. To je bilo zame nepozabno doživetje, ko sem prvič videl tako veliko ujeto lepo

(z leve): Jože Lukač je prijazen lastnik zemljišča ob potoku Mačkovna in ob reki Savi, kar nazorno potrjuje prijateljski stisk rok dveh sovaščanov - ribičev, saj se je tudi Jože zapisal v ribiške vrste RD Litija že leta 1986. Zaradi pristnega prijateljskega odnosa s člani omenjene RD ga je bistri predsednik litijskih ribičev Sandi Jančič nagradil s častno reprezentančno letno dovolilnico, sta nam na brežini stečišča omenjenega potoka in reke poudarila naša ribiška prijatelja Jože in Miha.

Njegove športne dosežke potrjuje skrbno urejena ribiška vitrina.

ribo. Takrat sem se navdušil za lov sulca in od takrat je bila moja želja ujeti velikega sulca, dolgega vsaj 1 meter. Želja po izobraževanju in zaposlitvi me je napotila v Ljubljano, od tam pa leta 1963 mladeniška zaljubljenost v Litijo. Po petih letih bivanja v novem okolju sem se včlanil v RD Litija. Opravil sem izpit za ribiča in s tem se mi je uresničila želja postati športni ribič. Kot takratni ribič začetnik si imel šele po pretečenem triletnem stažu pravico loviti sulca. Zaradi aktivnega sodelovanja na delavnih akcijah sem bil nagradjen, da sem smel na lov sulca že po drugem letu članstva, česar sem se zelo razveselil. Kasneje sem opravil še izpit za ribiškega čuvaja in gospodarja. Sprejel sem delo predsednika gospodarskega odbora, kar sem v deljenem mandatnem obdobju opravljal 16 let. Vedno ko smo vlagali sulca, sem pomislil, ali se mi bo nasmehnila sreča, da ujamem en meter dolgega sulca. Ja, dočakal sem srečni dan, 12. februarja 2022, ko sva se z ribiškimi prijateljem Slavkom Šinkovcem v svežem zimskem jutru okoli 8. ure odpravila na obetavno lovno mesto, kjer naj bi domovali *kapitalci*. In res se nisva zmotila, saj sem že po drugem metu umetne vabe v veliki tolmun, z močnim glavnim tokom reke Save, začutil močan prijem sulca, da sem komaj zadržal palico, saj tako hitrega prijema resnično nisem pričakoval. Ja, takrat sem začutil, da mi je prišla riba mojih sanj – mojega življenja, ki mi ne sme uiti. K sreči sem ga izvlekel na začetek brežine in že mi je Slavko priskočil na pomoč, da sulec le ne bi pobegnil nazaj v valove reke Save. Takrat sem občutil neizmerno zadovoljstvo sreče, ki sem jo le doživel po vztrajnem 50-letnem ribolovu, saj je uradna meritev v prisotnosti ribiških prijateljev, zbranih v ribiškem domu, pokazala, da je sulec zrastel do častitljivih 104 cm ter da je težak 12 kg in 620 gramov. Menim, da je zelo pomembno poribljavanje naših voda, da bodo tudi naši nasledniki lahko doživeli in občutili zadovoljstvo športnega ribolova.«

Mirno lahko rečemo, da je reka Sava tokrat nagradila pravega ribiča, ki si nedvomno zasluži »prijema« trofejnega sulca in naše iskrene čestitke, mar ne?

Naš dolgoletni ribiški prijatelj Miha Savšek se je včlanil v RD Litija leta 1960, ko je bil star 27 let in je prvi ribič v družini Savšek. Da je pristopil med ribiče, se ne gre čuditi, saj mimo njegovega rojstnega kraja Ponoviče, ki leži na obronku mesta Litije, teče reka Sava. Slednjo oskrbujejo pritoki dokaj čiste vode potokov: Ponoviški potok, potok Mačkovna in Kobiljak,

v katerih živijo avtohtone potočne postrvi, ki jih s svojimi kleščami »straži« tudi kakšen potočni rak. Poleg že uvodoma omenjene Mihove delavne aktivnosti moramo omeniti, da gre za bivšega izjemno uspešnega športnega tekmovalca v lovu rib s plovcem, s katerim smo v družbi z Nikom Kosmačem (odličnim tekmovalcem) pred šestimi desetletji tvorili ekipo RD Litija in uspešno nastopili na mednarodnem tekmovanju na Bledu, v Novem mestu, Črnomlju, Mariboru, Brežicah, na Ptuj, Radgoni, Ljutomeru, Murski Soboti, Lendavi itd. Nepozabna so tekmovanja in prijetna športna druženja Zasavskih ribičev (ZRD Zasavje) in še bi lahko naštevati.

A naš prijatelj Miha ni bil le uspešen tekmovalec v lovu rib s plovcem, temveč tudi izredno uspešen sulčar.

V prijetnem klepetu nam je naš prijatelj zaupal sledeče: »Že kot mali deček sem s svojimi sovrstniki zvedavo obiskoval Ponoviški potok in potok Mačkovna, ki sta nam bila poleg reke Save najbližja. Opazovali smo lepe potočne postrvi in ostale ribe ter jih z golimi rokami poskušali ujeti, a neuspešno, saj so bile za nas prehitre, za omenjeni način ribolova smo morali še malo odrasti. Doma smo pogosto gostili ribiče iz Ljubljane, ki so prišli loviti ribe v reko Savo in večkrat utrujeni zaspali za kmečko pečjo ter se predstavili kot gledališki igralci. Star sem bil nekje okoli 17 let, ko so mi podarili ribiško palico, laks in trnke, kar je bilo v takratnem času zelo drago in težko dosegljivo, saj trgovine z ribiškimi priborom ni bilo, da bi človek lahko kaj kupil, zato sem bil darila zelo vesel. Tako sem na pragu svoje polnoletnosti v reki Savi, v domačem kraju Ponoviče, ujel svojega prvega sulca za prijatelja in tudi za nas doma, saj je bilo v povojnih časih težko priti do hrane. Omenjeni ulov je bilo moje enkratno doživetje, ki se ga človek vedno rad spominja. Sulcev je bilo v tistih časih zelo veliko in najraje sem lovil na mrtvega kleniča, dolžine od 10 do 15 cm, saj umetnih vab takrat ni bilo na tržišču. Pri izvajanju ribolova sem imel največ uspešnih prijemov v čisti reki, saj menim, da sulec takrat hitreje opazi vabo in ji tudi lažje sledi. Reka Sava je bila takrat zelo bogata z ribami, med katerimi je bilo tudi lepo število velikih trofejnih sulcev in ščuk. Uspelo mi je ujeti kar nekaj lepih sulcev, dolgih nekje med enim metrom in 1,20 m dolžine, male pa sem vedno vrnil valovom reke Save. Ob varstveni dobi sulca sem užival v lovu rib s plovcem in na tekmovanjih. Danes me žalosti, ko vidim ribojede kormorane, ki so našo reko že domala izpraznili, čaplje pa praznijo naše potoke. Zelo težko, skoraj nemogoče je vzdrževati normalno število rib v naših vodah.« Tako je na koncu pogovora potarnal naš ribiški veteran Miha, ki se zaradi častitljivih 87 let le poredko odpravi na ribolov.

Besedilo in fotografije: Jože Šmejc

ŽIVLJENJE MED USTJEM RIŽANE IN DRAGONJE

Rižana in Dragonja, na koncu svojega toka, v objemu morja postaneta dom in vir življenja novim prebivalcem, sorodnikom iz sladkovodnega obdobja.

Narava je poskrbela, da meja med sladko in slano vodo ni ostro razmejena kot naša športnoribolovna organiziranost. Del ribje populacije na področju sladko-slane mešanice se je prilagodil ponujenemu okolju in sprejema vodni koktajl. Znano je, da posamezne vrste morskih rib, kot sta npr. losos in jegulja, zahajajo v sladke vode. Nas, športne ribiče, bolj zanimajo vrste, ki so zanimive za aktivnosti na področjih, kjer se vodotoki izlivajo v morje.

Na jugu Jadrana ob izlivih Neretve in Bojane kraljuje gof – atraktivna, borbena in vsakemu športnemu ribiču všečna riba. Južni Jadran je relativno blizu, pa vendar oddaljen za večino slovenskih športnih ribičev. V letošnjem letu so z juga priplavale večje jate strelk, roparskih rib, ki so zahajale v ustja istrskih rek, pa tudi v mejno reko Dragonjo, kjer so jih lovili hrvaški sladkovodni ribiči. Tudi v morju na področju mešanja vode jih je bilo mogoče ujeti, kar pa je zaradi nerešene morske meje malo oteženo, a to je že druga zgodba.

S strelko se najpogosteje »srečamo«, ko lovimo druge vrste, pa napade zapeto ribo. Zaradi ostrih zob in močnega ugriza včasih na priboru skoraj ne zaznamo napada, rezultat je jasen, ko primerek ali bolje povedano ostanek zopet povlečemo na suho.

Tudi v slovenskem morju imamo ribe, ki jim godi mešana voda, zato ni nič nenavadnega, če v morju med izlivoma Dragonje in Rižane ujamete postrv. No, postrv je res bolj naključni ulov, kar pa ne velja za brancina, ki mu godi takšna mešana voda in v njej domuje ter je lahko ciljan ulov.

Brancin je bolj aktiven v zimskih meseci, ko se tudi drsti, toda (žal) ga po pravih morskem ribolova lahko lovimo le v tem času. Lovimo ga s tehniko vijačenja z obale, iz čolna v gibanju (panula), kjer vlečemo umetno vabo (rapalo) tik nad dnom ali s tehniko *vertical jigging*. Pri sosedih za lov brancina uporabljajo tudi živo vabo (ribico ali rakca), predvsem v nočnem času, kar pa v Sloveniji ni dovoljeno.

Brancin, ujet na jig

Ostanek špara, po napadu strelke

Brancin je zelo cenjena riba tako v športnem kot v kulinaricnem pogledu ter pri ribičih zelo priljubljen in cenjen.

BRANCIN (*Dicentrarchus labrax*)
hr. *luben*; it. *spigola*
družina: zobčasti ostriži (Serranidae)
zraste do 100 cm

Ima močno vretenasto telo, po hrbtu je svinčeno sive, po trebuhu pa srebrno bele barve, ima dve hrbtini plavuti, na koncu škržnega pokrova pa po dve bodici. Spodnja čeljust mu štrli naprej.

Živi ob peščeno kamnitih, obraslih obalah, pogosto ob izlivih rek, redko zaide globlje od 20 m.

Prehranjuje se z manjšimi ribami, saj je izrazit ropar.

Danilo Torej

KOSTEVC
WWW.KOSTEVC.SI

Trgovina Kostevc
Trg zborna odposlancev 20
1330 Kočevje
Pestra izbira muharskih kompletov SIMMS:

SIMMS Freestone set

499 €

SIMMS Tributary set

319 €

Delovni čas: pon - pet 9:00 - 12:00 & 14:00 - 17:00, sob 9:00 - 12:00
G | 031 611 479 W | kostevc.si E | trgovina@kostevc.si

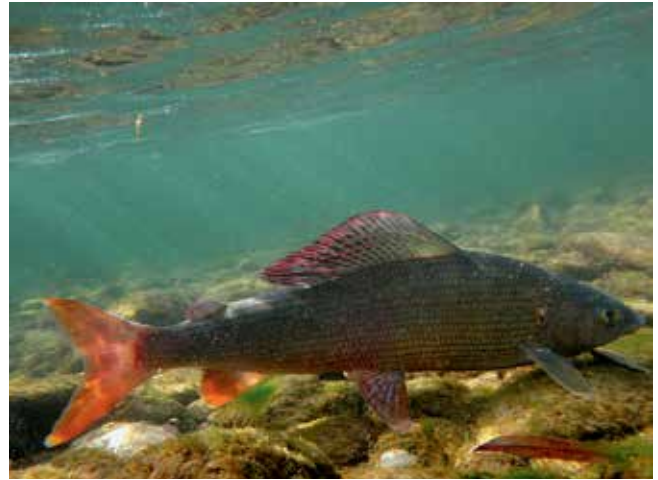
TRGOVINA KOSTEVC | WWW.KOSTEVC.SI

NAJ BO ZAČETEK

O bdojbe ... cikli ... okvirji ... večinoma smo prav obsedeni s takšnimi in drugačnimi postavljanji množic. Še posebej, ko razmišljamo »časovno«. Na minute smo že kar bolešno vezani brez prekinitev. Če na dogovorjeno srečanje zamudiš nekaj minut, je to zelo nevljudno, celo nespoštljivo, nesramno. »Se vidimo jutri.« Ali: »Se vidimo konec tedna popoldan« sta že skoraj nepredstavljiva dogovora. Ne pomnim, kdaj sva se nazadnje dogovorila: »V nedeljo zjutraj poskusiva na podusti pod »meljem«?«

Jeseni nam je to dojemanje rezanja in ukalupljanja večne minljivosti še dodatno vrinjena. Leto mineva, ob dnevu mrtvih se še poudarjeno zavemo življenjske omejenosti, skrajni čas se je odločiti, koliko bomo zapravili ob decembrskih praznikih, delamo takšne in drugačne inventure, sprejemamo in delimo pohvale, kritike in pojasnila za doseženo v ciklu, ki ga je pač nekdo nekoč določil za lažje obvladovanje neskončne premice življenja.

Ob vsem tem pa je še najpomembnejše reči: a se nam še splača kupiti letno ribolovnico, vplačati društvene članarine, je treba menjati vse dotrajane vrvice, navezati muhice, bi še sodeloval na tekmovanjih, kupil nove ali nekako popravil ribiške škornje, se udeležil občnega zbora ... Grozljivo, koliko pritiska in stresa nam pripelje to zaključevanje nečesa, ki to sploh ni, ker je dejansko le vmesna stopnja cikla, ki vedno izvira iz nečesa in nikamor ne izgine. Kot živa kapljica, ki samo potuje, se spreminja, odhaja ali pa prihaja; vedno je in ne izgine, pa četudi jo mi v trenutku, ki smo si ga izbrali, razumemo le kot kozarec osvežitve, curek ob zalivanju ali pranju avtomobila, splakovanje školjke ali raj, ki nam je skupen, ko se trudimo v

Lovec v Sori

njem prelisiti tam živečo ribico. Je začetek izvira ali hlapi iz regulacije? Je več vredna voda, ki jo koristi vrtnarija ali tista, ki daje možnost preživetja žabi, komarju, pijavki? V izbranem časovno omejenem trenutku (tudi tega) leta ni (bilo) slišnega dialoga o tako časovno nedoločnem vprašanju.

Dovolj za zdaj, saj me je tista ribica že zapeljala v druge dimenzije, kjer se oklepaji in zaklepaji razblinijo v neprekosljivi barvitosti jeseni, ki jo počasi odstira zvedavost skozi dvigajoče se meglice prihajajočega sonca. Ne poznam termina za čas, ki bi lahko označil razdaljo radosti, ki jo doživlja ribič, ko čuti dražljaje radosti ob doživljanju enosti z univerzumom, skoncentriranim v točko vodnega ekosistema. Z lahkoto si ga predstavljam, ko me ob jutranji kavici s sodelavci razveseljuje prebujajoče se sonce, kako se nežno spusti do tistega preliva dolvodno od jezua in zastane, saj časa ni. Le vstop v enost bo dala iskano in željeno odprtost v igro lovca in plena. Čeprav je plen dejansko že lovec – ribič, ko je po igri usode sprejel vlogo, ki mu jo je tokrat namenila riba. Počasi se spusti na koleno, ker je voda bistra, nizka in riba kljub plavajočemu listju z lahkoto razbere vrinjeno dogajanje. Neslišen krogec dober meter od obale pove, da se gospod elegantni gosti in masti za prihajajoči del leta, ko bo tako radodarno pogrnjena miza zopet upanje prihodnosti. Po moje so v tem času lipani najboljši. Kot da bi si oddahnili od vročih dni in preobremenjenosti svojega doma. Vrvica počasi naredi lok, pa še enkrat in nežno pade, saj razdalja ni velika. Ampak verjetno mu je odhajajoči list zastrl pogled. Nov met in ... zopet enako ... Seveda v najlepšem toku najraje potujejo jesenski listi. Pa bi brez njih bila jesen? Ponovno ... nič!

Hja, se je pa prijatelj niže zavedal letnega časa in njega danosti. Kar vidim ga, kako ve, da je bolje ob toliko plavajočih listih ponuditi vabo bliže lačnim ustom. Nimfica se je kot marioneta prelevila v vabeče dogajanje pred zvedavimi očmi. In ne gre drugače, kot da si jo izbere najmočnejša ta trenutek. Joj, kakšna mrena! Kraljica! Le omejen in zaplankan »neplen« in »nelovec« bi videl kaj drugega kot edinost para v brezčasnosti. Kakšna borba! In oba zmagovalca, saj sta vsak na svojo stran odnesla podarjeno večnost trenutka.

Za konec sezone? Nikakor! Ne more se končati nekaj, kar ne pozna cilja. Tega se ne da ponoviti, še enkrat doživeti. Ostane pa želja po še. In tudi tisti lipan me tam v Sori čaka. Vem! Ampak kako dolgo?

Drago in jesenska mrena

David Babič

MUHARSKI ZBORNIK RZS (4. del)

Rezultati

Najprej so organizirali tekmovanja za državno prvenstvo v članski konkurenci, kar je bilo v predhodnih prispevkih že omenjeno. Vse od leta 1998 pa do leta 2022 so bila državna prvenstva nepretrgoma izvedena. Skupaj je v vseh teh letih sodelovalo 26 ribiških družin iz Slovenije, nekaj let v začetku pa je še sodeloval klub Koroških ribičev iz Avstrije. Največ tekmovalcev je v ligi sodelovalo že prvo leto, kar 87, nato pa 2003, ko je bilo registriranih 86. Med vsemi ekipami

pa je nedvomno najuspešnejša ekipa iz RD Bled, saj je predvsem v zadnjem desetletju nepremagana. Največkrat so v državnem prvenstvu sodelovali tekmovalci Medvod, saj so v vseh teh letih manjkali samo enkrat. Po uvrstitvah med prve tri ekipe so najbolj uspešne Medvode. Osemkrat so bile ekipni državni prvaki, štirikrat druge in osemkrat tretje, skupaj 20 uvrstitev. Sicer pa so tekmovalci Bleda daleč pred vsemi, predvsem po zaslugi zadnjega desetletja, in sicer so enajstkratni državni prvaki (devetkrat zaporedoma), štirikrat viceprvaki in vsega enkrat tretje

REZULTATI DP v LRM od leta 1998 do 2022

člani

leto	ekipno			posamezno					
	1. mesto	2. mesto	3. mesto	1. mesto	rd	2. mesto	rd	3. mesto	rd
1998	Medvode	Bled	KKR	Bremec Bruno	BO	Januš Edo	ME	Pintar Emil	BL
1999	Bled	Zagorje	Kočevje	Strgar Toni	BL	Pivk Igor	ME	Umfahrer Gerhard	KKR
2000	Bled	Medvode	KKR	Strgar Toni	BL	Bižal Danilo	ME	Pivk Igor	ME
2001	Medvode	Bled	Kočevje	Oblak Leon	JE	Bižak Danilo	ME	Marinc Aleš	ZA
2002	Mozirje	Medvode	Bistrica Domžale	Volovšek Simon	MO	Žunter Dušan	ME	Pivk Igor	ME
2003	Medvode	Mozirje	Radovljica	Januš Edo	ME	Bižal Danilo	ME	Volovšek Simon	MO
2004	Medvode	Radovljica	Mozirje	Pivk Igor	ME	Škafar Mirko	RA	Štupica Brane	RA
2005	Medvode	Mozirje	Koroška RD	Konc Branko	KO	Bukovec Sašo	MO	Prednik Stanislav	KO
2006	Medvode	Koroška RD	Koroška RD 2	Konc Branko	KO	Pivk Igor	ME	Januš Edo	ME
2007	Koroška RD 2	Kranj	Mozirje	Čebul Robert	KO	Crkvenjaš Aljoša	KR	Prednik Stanislav	KO
2008	Medvode	Radovljica	Vrhnika	Čebul Robert	KO	Stare Roman	BO	Prednik Stanislav	KO
2009	Radovljica	Kranj	Medvode	Kolar Marjan	ME	Škafar Mirko	RA	Čebul Robert	KR
2010	Kranj 2	Medvode	Mozirje	Bukovec Klemen	KR	Bižal Danilo	ME	Nahtigal Marko	ID
2011	Idrija	Kranj	Medvode	Škafar Mirko	ID	Pivk Igor	ME	Bukovec Klemen	KR
2012	Medvode	Koroška RD	Mozirje	Čebul Robert	KO	Humar Gašper	ME	Prednik Stanislav	KO
2013	Mozirje	Maribor	Medvode	Humar Gašper	ME	Zlodej Matej	MO	Osolin Jure	MO
2014	Bled	Slov. Bistrica	Medvode	Vodopivec Armin	SB	Zlodej Matej	BL	Furman Jože	SB
2015	Bled	Mozirje	Medvode	Zlodej Matej	BL	Osolin Jure	BL	Cerkovnik Janez	BO
2016	Bled	Mozirje	Medvode	Šparovec Rok	BL	Žurbi Urban	BO	Ambrožič Dejan	BL
2017	Bled	Jesenice	Medvode	Čekič Lorenzo	JE	Šparovec Rok	BL	Osolin Jure	BL
2018	Bled	Medvode	Mozirje	Osolin Jure	BL	Šparovec Rok	BL	Tirovič Matjaž	BL
2019	Bled	Bled 2	Mozirje	Ambrožič Dejan	BL	Zlodej Matej	BL	Šparovec Rok	BL
2020	Bled	Mozirje	Medvode	Šparovec Rok	BL	Osolin Jure	BL	Osolin Božo	MO
2021	Bled	Mozirje	Bled 2	Šparovec Rok	BL	Osolin Božo	MO	Ambrožič Dejan	BL
2022	Bled	Bled 2	Mozirje	Osolin Jure	BL	Ambrožič Dejan	BL	Šparovec Rok	BL

Rezultati DP LRM - mladi 2011 - 2022

leto	1. mesto	RD	2. Mesto	RD	3. mesto	RD
2011	Jezovšek Luka	GR	Bajič Uroš	TR	Javornik Rok	MB
2012	Čobanovič Johan	LB	Kristan Andrej	KR	Simončič Jure	VR
2013	Lamovšek Nejc	KR	Čobanovič Johan	LB	Petak Urh	LB
2014	Svetec Rok	KO	Potočnik Tilen	LB	Zamernik Tilen	LB
2015	Svetec Rok	KO	Zamernik Tilen	LB	Pesjak Luka	SE
2016	Zamernik Tilen	LB	Svetec Rok	KO	Čebul Matej	KO
2017	Pesjak Luka	LB	Mencinger Lovro	BL	Fijavž Žiga	LB
2018	Valentinič Žan	TL	Čeperlin Žan	LB	Pesjak Nejc	LB
2019	Pesjak Nejc	LB	Gorjan Vitan Bor	TL	Valentinič Žan	TL
2020	Gorjan Vitan Bor	TL	Pesjak Nejc	LB	Finžgar Miha	RO
2021	Longar Jakob	NM	Brodnik Žiga	BL	Finžgar Miha	RO
2022	Longar Jakob	NM	Paljk Ambrož	AJ	Brodnik Žiga	BL

Državna prvenstva muharjev - veterani 2013 - 2022

leto	1. mesto	RD	2. mesto	RD	3. mesto	RD
2013	Štupica Brane	RA	Bižal Danilo	ME	Jensterle Franc	BO
2014	Čekič Fadil	KR	Podkrižnik Janez	LB	Mlakar Viktor	MO
2015	Čekič Fadil	KR	Bižal Danilo	ME	Ančik Bojan	KR
2016	Januš Edo	ME	Bižal Danilo	ME	Mlakar Viktor	MO
2017	Milenkovič Rade	NM	Bižal Danilo	ME	Ornik Drago	MB
2018	Ančik Bojan	KR	Čekič Fadil	JE	Žaberl Miro	SM
2019	Špurej Miran	MB	Čekič Fadil	TR	Milenkovič Rade	NM
2020	Žaberl Miro	ME	Kolar Marjan	ME	Čekič Fadil	KR
2021	Škrabar Sandi	SM	Bižal Danilo	ME	Kolar Marjan	ME
2022	Škrabar Sandi	SM	Čekič Fadil	CE	Kolar Marjan	ME

Rok Šparovec, Jure Osolin, Matjaž Tirovič in Dejan Ambrožič, nepremagani že devetič zapored; Foto:

niji in edini še sedaj aktivni tekmovalec, ki je tekmoval že na prvem prvenstvu, ni nikoli osvojil prvenstva, bil pa je kar štirikrat viceprvak.

Prav leta 2011 smo se na mladinskem muharskem taboru na mojo pobudo odločili, da začnemo tekmovali tudi z mladinci. Muharski tabor je potekal v Ljubnem in med udeleženci tabora nam je uspelo izpeljati dve tekmi, eno na ribniku in drugo na Savinji. Pravila smo priredili za mlade muharje in tako dobili tudi prvega državnega prvaka. Že naslednje leto pa je muharska tekmovalna podkomisija pripravila pravila ter razpisala štiri tekmovanja. Takšen sistem tekmovanj za mlade se uporablja še danes. Potrebna pa bo sprememba pravil in to bo naloga podkomisije v naslednjem obdobju. Največ mladih tekmovalcev je bilo prvo leto (21), ko so tekmovali vsi udeleženci tabora, naslednja leta pa je bilo registriranih od 16 do 23 mladincev. Da je bila ustanovitev mladinske lige zadetek v polno, priča podatek, da že kar nekaj mladincev, ki so začeli tekmovali v mladinski ligi, sedaj uspešno tekmujejo že v članski konkurenci, in sicer so to: Nejc in Luka Pesjak, Žan Valentinčič, Vitan Bor Gorjan, Žiga Fijavž pa še bi se kdo našel.

Državni prvak 2022 člani posamezno: Jure Osolin

Državni prvak 2022 mladi: Jakob Longar

Državni prvak 2022 veterani: Sandi Škrabar

mesto. Med bolj uspešne štejemo tudi tekmovalce Mozirja, bili pa so samo dvakrat državni prvaki, šestkrat viceprvaki ter kar osemkrat so pristali na tretjem mestu.

Najboljši posameznik pa je nedvomno blejski tekmovalec Rok Šparovec, trikratni državni prvak, dodal pa je še po dve drugi in tretji mesti. Trikratni državni prvak je tudi Korošec Robi Čebul, ki je dodal še eno tretje mesto. Z dvema naslovoma državnih prvakov se lahko proslavimo še Jure Osolin (dve prvi, drugi in tretji mesti), Branko Konc iz Koroške in Toni Stgar z Bleda, ki sta dvakrat osvojila prvenstvo. Zanimivo je, da Danilo Bižal, eden od pionirjev tekmovalnega muharjenja v Slove-

Samo dve leti pozneje so se prav tako na mojo pobudo organizirali tudi veterani. S pomočjo Tržiških muharjev smo prvo tovrstno tekmo izvedli na Savi v tržiškem ribiškem okolju. Že naslednje leto je tekmovalna podkomisija razpisala tri tekme, za katere pa je pripravila prilagojena pravila za veterane. Število tekmovalcev – veteranov se je iz leta v leto spreminjalo, registriranih pa je bilo okoli 30 tekmovalcev.

Najboljši med veterani je v teh desetih letih Fadil Čekič, saj je bil dvakrat državni prvak, dodal pa še trikrat drugo in enkrat tretje mesto. Z dvema naslovoma državnega prvaka se lahko pohvali tudi Sandi Škrabar. Danilo Bižal pa je večno drugi tudi med veterani, saj je drugo mesto osvojil kar pet krat.

Državni prvaki

Letošnje državno prvenstvo v muharjenju nam je v veliki meri krojila narava. Ekstremna suša, zelo nizki vodostaj in posledično pregrete ribolovne vode so bile razlog, da se je muharska tekmovalna podkomisija odločila, da državno prvenstvo prekine in razglasi zmagovalce po doseženih rezultatih v prvem delu tekmovanj, kar pa nam omogočajo pravila in pravilnik o tekmovalnih. Za prekinitve smo se odločili, ker smo ocenili, da tudi ribe potrebujejo nekaj časa, da si opomorejo, saj so naša prioriteta.

Tako smo na zaključni slovesnosti oziroma po sestanku muharske tekmovalne podkomisije razglasili državne prvake ter podelili zaslužena odličja.

Besedilo in fotografije: Drago Ornik

**TRGOVINA
Z RIBIŠKO OPREMO**

Sport
DANILO

Danilo Bižal s.p., Smladniška 32, 4000 KRANJ
Tel., fax.: 04/232-50-50, 041 643-194
E-mail: sport.danilo@siol.net Spletna stran: <http://www.sport-danilo.si>

V RADEČAH JE POTEKALO ŽE 49. TRADICIONALNO TEKMOVANJE ZA POKAL SAVA

EKIPA RD PTUJ JE OSVOJILA 49. POKAL SAVA

Še leto dni in dosežen bo nov polstoletni zgodovinski mejnik vztrajnega druženja športnih ribičev in tekmovalcev v lovu rib s plovcem iz različnih krajev Slovenije, ki ga marljivi radeški ribiči vsako leto organizirajo ob naši najdaljši reki – tekmovanje za Pokal Sava.

Prvem, mnogokrat mednarodno obogatenem druženju tekmovalcev in njihovih spremljevalcev, o pobudniku omenjenega tradicionalnega pokalnega tekmovanja – žal že pokojnem Maksu Podlesniku, ki je bil med ribiči zelo spoštovan ter prizadeven ter obenem dolgoletni predsednik RD Radeče in dolgoletni sekretar Ribiške zveze Slovenije, sicer tudi naš vzornik in prijatelj –, pa kaj več razkrijemo ob omenjenem jubilejnem športnem dogodku.

Že prijetno, toplo nedeljsko jutro je naznanilo prijeten dan druženja športnih ribičev ob reki Savi na tokrat že 49. tradicionalnem tekmovanju za Pokal Sava. Za prijetno vzdušje je, tako kot vedno, veliko pripomogla marljiva in zelo prijazna gospa Sonja, ki nas je pričakala z okusno dišečo kavico, toplim čajem in šilčkom dobre kapljice ter s tem še dodatno popestrila jutranje razpoloženje udeležencev tekmovanja.

Omenjeno pokalno tekmovanje je bilo organizirano pred samim zaključnim tekmovalnim A-lige, zato se ga je udeležilo lepo število naših najuspešnejših ekip, ki tekmujejo v najmočnejši državni ligi. Upravičeno smo pričakovali izjemno trd boj za osvojitve prvega mesta.

Po protokolarnih predtekmovalnih opravilih (prijava ekip, žrebanje sektorjev in lovnih mest itd.) je udeležence

Brane Zelič, predsednik RD Radeče (v sredini s svetlo kapo), se je v pozdravnem nagovoru med drugim zahvalil tekmovalcem za njihovo udeležbo na POKALU SAVA.

Andrej Zimšek, predsednik tekmovalne komisije RD Radeče (z dvignjeno roko), je nazorno obrazložil potek tekmovanja.

Župan Občine Radeč, gospod Tomaž Režun, nam je na koncu prijaznega nagovora razkril sledeče: »Vi boste lovili na desni strani Save, jaz pa bom na nasprotni strani reke vas z veseljem opazoval, ko bom na svojem priljubljenem ribolovnem mestu »čakal prijem soma«. Veste, ni tako dolgo, ko se mi je le nasmehnila sreča in upam, da se mi bo morda tudi danes.« To nam je naš ribiški sotovariš razkril z nasmehkom in »ogrel dlani« prisotnih udeležencev ter ob radeškem ribiškem domu dodatno popestril prijetno jutranje vzdušje. Ja, tudi ribiči RD Radeče ne skrivajo zadovoljstva, da je njihov član tudi priljubljen in spoštovan župan!

pozdravil gospod Tomaž Režun, župan občine Radeče, ki je med drugim zaželel veliko športne sreče, za kar je bil nagrajen z zasluženim aplavzom.

In že je sledila razlaga poteka tekmovanja predsednika tekmovalne komisije RD Radeče, Andreja Zimška. Zatem smo se odpeljali na sektorsko (A, B, C, D in E) porazdeljeno tekmovalno traso in že smo zasedli izžrebana lovna mesta.

Počasi tekoči rečni tok in z algami nekaj metrov poraščena vodna površina, v kateri se razmnožuje veliko število vodnega življa, s katerim se lahko hranijo ribe, nista obe-

Ekipa RD PTUJ je osvojila POKAL SAVA v sestavi (z leve zadaj): Žiga Pavlič, Aleš Kancler, Tomaž Jakin in spredaj (z leve): Davor Božič, Matjaž Mesarič in Aleks Mesarič.

Drugo mesto je osvojila ekipa RD Radeče v sestavi (z leve): Toni Zimšek, Robi Makuc, Sašo Nedelko, Alen Vavtar in spredaj Andrej Zimšek, marljivi predsednik TK RD Radeče.

Aleks Mesarič (RD Ptuj) je s težo 6.642 g ujetih rib najuspešnejši tekmovalac omejenega pokalnega tekmovanja.

Tretje mesto je osvojila ekipa RD Novo mesto v sestavi (z leve): Miha Hrovatič, Jože Sehur, Ivan Bobnar, na fotografiji manjka Robi Metež.

tala pogostih prijemov večjih odraslih rib. Slednje se je po končanem štiriurnem tekmovanju resnično potrdilo, saj je bil ulov rib zelo skromen. Tekmovalac se je moral odločiti, ali bo lovil npr. samo male zelenike ali pa bo tvegala in lovila večje ribe. Ob tako zahtevnem ribolovu se večkrat izkaže za pravilno odločitev tako imenovano *kombinatorno* izvajanje ribolova, kar pomeni, da tekmovalac lovi ribe čisto ob rečni brežini, a občasno poskusi ujeti večjo ribo na razdalji tridesetih ali celo štiridesetih metrov od rečne brežine. Ja, ob tem povsem drži naš rek: »Ribiška je težka!«

Po štiriurnem tekmovanju, po končanem tehtanju ujetih rib in izračunu doseženih rezultatov tekmovalcev smo bili seznanjeni s sledečimi končnimi rezultati: 1. mesto in s tem Pokal Sava je osvojila ekipa RD Ptuj, ki je prejela le 14 negativnih točk in ulovila 18.392 g rib. V ekipi »pokalnih prvakov« so nastopili in dosegli izjemne rezultate sledeči tekmovalci: Aleks Mesarič, 1. mesto sektor A (1 NT, 6.642 g rib), Aleš Kancler, 1. mesto sektor E (1 NT, 4.756 g rib), Tomaž Jakin, 1. mesto sektor C (1 NT, 3.277 g rib), Žiga Pavlič, 4. mesto sektor D (4 NT, 2.239 g rib) in Matjaž Mesarič, 7. mesto sektor B (7 NT, 1.478 g rib). 2. mesto je osvojila ekipa RD Radeče, ki je prejela 19 NT in ujela 12.268 g rib. V ekipi so tekmovali sledeči tekmovalci: Robi Makuc, 2. mesto sektor E (2 NT, 3.588 g rib), Sašo Nedelko,

2. mesto sektor D (2 NT, 2.849 g rib), Andrej Zimšek, 5. mesto sektor B (5 NT, 2.552 g rib), Toni Zimšek je tudi zasedel 5. mesto sektor A (5 NT, 1.710 g rib) in podobno kot Andrej ter Toni je tudi Alen Vavtar osvojil 5. mesto v sektorju C (5 NT, 1.569 g rib); 3. mesto je osvojila ekipa RD Novo mesto, ki je prejela 27 NT in ujela 10.036 g rib. Za ekipo so tekmovali: Miha Hrovatič, 1. mesto sektor B (1 NT, 3.889 g rib), Jože Sehur, 1. mesto sektor D (1 NT, 2.991 g rib), Marko Mavsar, 2. mesto sektor C (2 NT, 1.736 g rib), Robi Metež, 10. mesto sektor E (10 NT, 720 g rib) in Ivan Bobnar, 13. mesto sektor A (13 NT, 700 g rib); četrta je bila ekipa RD Pesnica (31 NT), peta RD Metlika (32 NT), šesta RD Sevnica (34 NT), sedma RD Ptuj Jure (36 NT), osma RD Brestanica Krško (38 NT) itd.

Skupno je nastopilo 14 ekip s po petimi tekmovalci.

Po okusnem kosilu je sledila podelitev pokalov in medalj, najuspešnejšim ekipam in njihovim tekmovalcem smo za njihov uspeh spoštljivo segli v roke in športno priznali poraz z mislijo: »Drugo leto, če se mi bo le izšlo vse po načrtu, pa upam, da mi čestitaš ti!«

Ja, želja po uspehu je tisto, kar nas dela še boljše in če smo uspešni, smo tudi srečnejši, mar ne?

Besedilo in fotografije: Jože Šmejc

ŠČUKOLOV NA RIBNIKIH RD STRAŽE-SAVE

Jesen je v polnem teku in to je seveda najboljši čas za lov na ščuko. Star ribiški pregovor pravi: ko listje odpada, ščuka napada. In ta pregovor še kako drži. Za tokratni ribolov sem si izbral ribnike, s katerimi upravlja ribiška družina Straža-Sava. Revirji, za katere sem se odločil, imajo za roparice režim »ujemi in izpusti«. Ta ribolovni režim zelo podpiram in res je užitek priti za vodo in vedeti, da bo sledila akcija.

Zjutraj vreme res ni bilo popolno. Težko je bilo najti pravi trenutek, saj je po res vročem poletju sledilo obdobje dežja in posledično velikega vodostaja rek, jezer in ribnikov. Tudi tega jutra ni bilo nič drugače. Obdobja dežja ni in ni bilo konec. Po napovedi pa naj bi bilo popoldan lepo vreme. Komaj sem že čakal popoldan in malo izboljšano vreme. Pri ribolovu se mi je pridružil kolega Dominik, ki je tudi strasten ščukar. Zadalá sva si, da poskusiva ujeti ribo, dolgo vsaj 70 cm.

Dan za ščuko res ne bi mogel biti boljši. Po obilici dežja je sledilo sončno popoldne z napovedanim ponovnim dežjem v poznih popoldanskih urah. Vedel sem, da je čas odličen za kako lepo ščuko.

Ribniki straže Save so med seboj povezani. Razdeljeni so na del, ki se mu reče kanal. V samem kanalu je rib res veliko. Prevladujejo predvsem krapci, prav tako je notri veliko drobiža, kar pa pomeni, da lahko v kanalu najdemo tudi ščuke. V samem kanalu je ščuko res zelo težko prevarati, saj ima ogromno hrane. Kanal je povezan tudi z enim velikim ribnikom, ki je središče samega dogajanja, ter na drugi strani z enim manjšim, ki pa je namenjen izključno lovu postrvi. Ribniki ponujajo ogromno za vse ljubitelje različnih tehnik ribolova. Midva sva se odločila, da poskusiva ujeti ščuko.

Ko sva prispela k vodi, pogoji res niso bili rožnati. Zaradi obilice dežja je bila voda v kanalu povišana in rjava. Prav tako veliki ribnik. Pri koncu kanala je bil ribolov skoraj nemogoč. Visoka voda je prinesla ogromno vejevja, ki je plavalo na vodi. Seveda naju to ni odvrnilo od ribolova in sva se vseeno podala na lov za plenilko.

Za tokratni ribolov sem izbral palico hitre akcije. Palica pa je akcije 20–40 g. Rolica je velikosti 4000, na njej imam navito vrvico, debeline 0,20 mm. Za konec vrvice pa se vedno odločim za 50–70 cm fluorocarbon laksa, debeline 0,70 mm. Ta služi temu, da je v sami vodi neviden in zaradi

svoje debeline ga ščuka le s težavo pregrizne.

Pred samim ribolovom si vedno naredimo favorite vab, ki jih uporabimo. Tokrat sem se odločil za vabo *spinnerbait* ter za manjše silikone do velikosti 13 cm. Pri silikonih moramo vedno biti pozorni na izbiro jig glave. Ta nam lahko pri nepravilni izbiri omrtviči vabo ali pa pokvari njeno delovanje. Zato je še kako pomembno, da za vsako vabo znamo izbrati primerno velikost samega trnka in pa samo težo glave. Odločil sem se za trnek 6/0 in pa težine 5 do 10 gramov.

Začenjava s prvimi meti na koncu kanala, kjer se potem priključi gojitveni potok Gameljšica in se iztekata v Savo. Ribolov je bil res nemogoč. Ogromno vej in listja je preprečevalo dober ribolov, zato sva se podala višje po kanalu. Sonce naju je po jutranjem dežju res zelo razveselilo in bila sva vesela, da sva se odločila za ribolov. Po kanalu sva lovila gorvodno, vendar več od sledenj malih ščuk ni bilo. Hitro sva se odločila za spremembo lokacije in odšla na največjega izmed ribnikov. Res je super, ker ribnik ni velik in ga res lahko preloviš po dolgem in po čez. Moja taktika na stoječih vodah je vedno loviti v sistemu pahljača, kar pomeni, da mete izvajamo od leve proti desni. Tako lovimo ves teren, ki nam je na voljo. Kasneje pa se znova premaknem za toliko, kolikor sem končal zadnji met. Le tako res prelovim celo področje. Za začetek sem izbral silikonske ribice. Več kot malih udarcev manjših ščuk ni bilo. Spremenil sem strategijo. Hitro zamenjam vabo in na konec namestim vabo *spinner-*

Izbira pravih jig glav je ključ do uspeha.

Barve jeseni so res prečudovite, če pa ta čas preživis za vodo, je pa nekaj neprecenljivega.

Med dežjem se čas zares ustavi.

Po hitrem slikanju takoj nazaj v vodo.

Tale mala lepota je prišla med popoldanskim dežjem.

Ribniki Straže-Save s ptičje perspektive se nahajajo v neposredni bližini same reke Save.

Tokrat se je najbolje izkazala vaba Spinnerbait.

Ščuka, dolga 72 cm

bait. Ta je sploh v malo bolj kalni vodi prava izbira. Riba v kalni vodi vidi malo slabše, *spinnerbait* pa oddaja ogromno vibracij, na katere se seveda riba plenilka večinoma takoj odzove. Nič drugače ni bilo tokrat. Že po par metih so sledili prvi prijemi. Odločim se za met blizu otočka na samem ribniku. Po dveh obratih rolice končno pravi prijem. Vedel sem, da drugega kot ščuka ne more biti. Po lepi borbi se v moji mreži le znajde lepa ščukica. Ni bila največja, vendar je imela res zelo lepe barve. Dolga je bila dobrih 70 cm. Po hitrem slikanju sem jo seveda takoj izpustil nazaj v njeno kraljestvo. Zelo sem bil zadovoljen, saj sva cilj uloviti ribo, dolgo vsaj 70 cm, dosegla. Po veliko metih brez uspeha sem

se prestavil na sam rob ribnika. Dominik pa je nadaljeval na istem mestu. Vržem in znova dobim rahel udarec. Počasi navijam naprej in na istem metu mi prime še enkrat, tokrat zelo močno. Dvignem palico in sledi borba. Dominik je bil na drugi strani ribnika in mi na žalost ni mogel pomagati. Ja, to je ščuka, ki si jo vsi ribiči zamislimo pred ribolovom. Končno je na koncu vabe ščuka po moji oceni 90 plus cm. Borba je trajala nekaj časa, ščuka se kar ni predala. In ko že utrudim ribo, je sledil tisti siloviti udarec z glavo, ki je pri ščukah tako priljubljen. In nočna mora – ščuki se uspe osvoboditi. Kakšno razočaranje, tega se sploh ne da opisati z besedami. Ne preostane mi drugega, kot da dvignem glavo in ponovno poizkusim. Prijemi so bili vse redkejši. Riba ni najbolje delala. Približeval se je napovedan dež. Dominik se je odločil, da v dežju ne bo vztrajal in je z ribolovom zaključil. Sam pa nisem želel zaključiti. Odločil sem se, da se dobro oblečem in poskusim dobiti še kako ščuko. Taktika s *spinnerbaitom* je vrhunsko delovala. Kmalu po pričetku dežja mi je uspelo dobiti še eno ščuko. Na istem prostoru, kjer sem predtem dobil 70-centimetrsko. Tudi ta je po borbi končala v mreži. Meter je pri tokratni pokazal 68 cm. Hitro slikanje in nazaj v vodo. Vztrajal sem še kar nekaj časa, vendar riba zanimanja ni več kazala. Poskušal sem z menjavo vab, vendar brez uspeha. Velikokrat rečem, da za nas ribiče ni slabega vremena, so samo slabo oblečeni ljudje. Ampak tokrat je dež pregnal tudi mene. Res ni ravno užitek loviti v hudih nalivih.

Ko potegnem črto čez ribolovni dan, sem res lahko zelo zadovoljen. Za popoldanski ribolov sem imel ogromno dogajanja. Žal tokrat kolega Dominik ni imel te sreče, vendar enkrat ti voda da, drugič pač ne, tak je ribolov. Definitivno se na ribnike Straže-Save še vrnem, saj so mi ostali dolžni. Take izzive imam zelo rad in se jih z veseljem lotim. Tokrat upam, da bo sreča na moji strani.

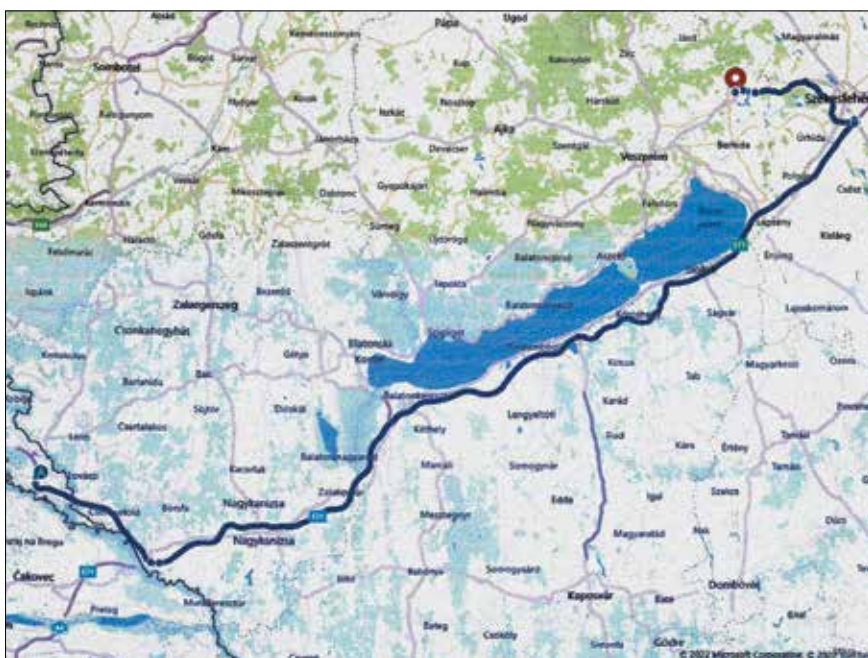
Besedilo in fotografije:
Toni Janežič

DESTINACIJA ZA ŠČUKOLOV, KI GA NE BOSTE POZABILI

Moravske toplice in vsakoletno namakanje v toplih zdraviliških vrelih botruje tudi druženju z mojimi ribiškimi prijatelji iz Prekmurja. Leon, moj stalni spremljevalec in poznavalec tega področja, zelo rad lovi ščuke, čeravno je njegova strast zapisana predvsem lovu na velike krape. No, kakorkoli, ko se pogovarjava o ribolovnih uspehih in načrtih, vedno najde nove, še neraziskane cilje tako za krapolov kot za lov roparic. Ker ščuke in smuči tisto sezono niso nekako hoteli sodelovati z menoj v prekmurskih ravninah, je beseda stekla o novoodkriti destinaciji za dober ščukolov na Madžarskem. Leon ima veliko prijateljev na tej in oni strani meje, tako da je imel preverjeno informacijo o jezeru, bogatem z obilico velikih ščuk v bližini mesta Várpalota. Podatki, ki jih je zbral, so govorili o ščukah preko magične meje enega metra.

Dogovorila sva se, da se tudi sama odpraviva na dolgo pot proti ščukarski meki, ki se nahaja kakšnih 200 km za mejo z Madžarsko. Krenila sva v zelo ranih jutranjih urah z namenom, da bi sončni vzhod pričakala na lovni destinaciji. Pot od mejnega prehoda Pince, kjer sva preventivno zamenjala evre v madžarske forinte (slišala sva namreč, da se ribiških dovolilnic ne da kupiti z našo valuto), se je kar vlekla – z vmesnim postankom na kavi in zajtrku kar dobri dve uri in pol. Moram povedati, da bi brez Google Maps težko našla jezera, kjer sva nameravala loviti, posebno, ker Madžari ne obvladajo tujih jezikov, vsaj tisti ne, s katerimi sva skušala komunicirati.

Ob prihodu, ko se je mrak še vedno vlekel preko madžarskih ravnin, sva komaj našla malo barako, kjer je pisalo, da se lahko kupijo dovolilnice za ribolov. Če vas bo pot zanesla v te kraje, naj vas opozorim, da morate obvezno imeti s seboj našo ribiško izkaznico, ker s tem dokažete, da poznate ribje vrste (če pa vzrok tiči kje drugje, nama ni uspelo ugotoviti). Kljub najnemu znanju angleščine, nekaj italijanščine in nemščine se z upravnikom, ki je bil v stavbi, nisva mogla nič dogovoriti.

Slika poti SII

Končno je tudi on to dojel in odšel po nekoga, ki nama je nato pomagal s prevajanjem. Tako sva izvedela, da je cena karte 4.500 forintov (plačljivo samo v forintih), kar zneso nekje 10 € in na račun tega sva dobila tudi čoln na vesla. Dovoljen je tudi elektromotor, ki ga pa midva žal nisva imela s seboj, vam ga pa toplo priporočam. Pri ribolovu na profesorice je dovoljen samo sistem *ujemi in spusti*, s tem da je obvezna uporaba enega trnka brez zalusti (lahko je tudi trojček). Obvezna je uporaba blazine in podmetalke. Uporaba antiseptikov pri močno poškodovanih ribah je obvezna, še dobro, da je imel Leon vse to s seboj v avtomobilu. Z mladeničem, ki nama je prevajal, sva še dorekla, kateri del je po njegovem najboljši v tem letnem času za lov in katere vabe so priporočljive, tako da sva bila s pridobljenimi informacijami pripravljena na kosanje z velikimi in pretkanimi profesoricami. Saj vsi poznate tisto mrzlico, ki nastopi ob pričakovanju lova. Tudi naju je malo dajala, ko sva metala vse vabe in potrebne pripomočke v čoln. Še dobro, da se ni potopila stara koreta, da o veslih ne govorim. Prvi sončni žarki novega dne, ki so se komaj pokazali skozi meglico junijskega jutra, so naju ujeli sredi lovnega področja.

Jezero SII

Ščuka, 102 cm

Ščuka, 91 cm – takšnih sva tisti dan ujela kak ducat.

Drop shot metoda lova s potezankami

Lovno področje

S II sestavljajo tri velika lovna jezera in še nekaj manjših, ki so namenjena ribogojstvu. Te vode med ribiči niso neznanka. Obiskujejo jih kraparji od blizu in daleč, saj notri živijo krapji, težki tudi preko 30 kg. Tu so bili nekoč rudniki Várpalota, ki so dolga leta krojili življenje mesta in regije. Danes rudniki ne obratujejo več, so pa tu kot naslednika pustili jezera S II. Z ribniki upravlja športno ribiško društvo Bakonyalja s podnajemno pogodbo. Do ribnikov pridete od ceste Várpalota-Ősi, kjer zavijete levo na asfaltirano cestico, ki pelje do ribiških mest za krapolov, še malo naprej pa je kočja, kjer se urejajo ribolovne formalnosti. Vodne površine je približno 9 ha, s 3 strani obrobljena s trstičjem. Ribolov na krape je možen samo s severne obale (približno 300 m dolžine). Dovoljena je uporaba lastnega čolna, kampiranje pa je možno na 6–8-metrskem travnatem pasu med cesto in vodo. Večina ribiških mest je dostopnih z invalidskim vozičkom. Povprečna globina jezera je 2 m, struga je ponekod blatna, z izjemo pred brežino. Trstičje na nasprotni strani jezera je praktično neprekinjeno. Tipične ribe v tej vodi so krap, amur, ščuka, ostriž in drobiž. Ob ugodnih pogojih je treba omeniti, da je pri ribiški hiši ribičem na voljo bife, kontejnerski vodni blok in stranišče.

Ščukolov

Ker je bil del sezone, ko se je drst ščuke komaj končala, sva bila prepričana, da nama uspeh ne bo ušel, saj morajo lačna usta nadoknaditi izgubljeno energijo med drstjo. Posebno dober občutek sva dobila ob ugotovitvi, da sva na vodi čisto sama. Sicer sva na bregu videla nekaj domačinov, ki so pre-

metavali svoje vabe, tam, kjer se je to dalo. No, takih mest je bilo samo za vzorec. Ostali del velikega jezera, na katerem se lovijo ščuke, je vse naokoli zaraščen s širokim pasom trstike in s tem je onemogočen ribolov z obale. S tem ko sva lovila s čolna, sva bila v veliki prednosti pred domačini. Odločila sva se, da kreneva proti oddaljenemu delu jezera, ki se je končeval z velikim zalivom, obdanim z ločjem, v plitvini pa je kraljevalo nekaj pasov potopljene trave. Tja naju je napotil tudi najin prevajalec. Od svojih madžarskih prijateljev je Leon izvedel, katere vabe naj bi na jezeru dobro služile, zato je tudi navezal precej veliko silikonsko ribo na lahko jig-glavo, saj globine niso nikjer velike. Sam sem imel s seboj med drugim novo kolekcijo precej velikih potezank, dolgih 20 cm in več v različnih barvah, ki sem jih nameraval uporabljati kar s palico za vijačenje. V prednjem delu na jekleno predvrstico sem na stranski najlon pritrdil še manjšo utež 10 g (glej sliko). Vse skupaj je prirejena oblika metode »drop shot«, ki se navadno uporablja pri lovu s silikonskimi vabami (kaj več najdete na spletu, če v brskalniki napišete *drop shot*). Navezo sem že uporabljal na naših ribnikih in se je pokazala za uspešno.

Pričela sva torej česati plitvine ob travnatih preprogah z vabami v pričakovanju prijema. Dolgo časa se ni prav nič zgodilo. Jutranje sonce je pregnalo meglice nad vodo in ribnik, ovenčan z rumenim trstičjem kot z ogrlico, je zablestel v vsej svoji lepoti. Rjavkasto rumeno, a vseeno prozorno vodo je nakodral rahli vetrič iz panonskih ravnin in imel sem občutek, da se bo vsak čas začela velika požrtija pod površino. Previdno sva menjala mesta, zdaj sem zdaj tja, in iskala malo globlja področja, kjer bi se lahko skrivale res velike ribe. Med premikanjem sva opazila kar nekaj velikih krapov, težkih preko 10 kg, pri čemer so se Leonove oči še posebno zasvetile. No, ti naju tokrat niso zanimali. O ščukah pa ni bilo niti sledu. Počasi je najina koncentracija pričela popuščati, saj je minila že kaka ura ali dve, pa nisva niti videla ščuke, kaj šele, da bi kakšno ujela. Vprašanje se je postavljalo samo od sebe, kaj delava narobe ali pa vzrok tiči čisto drugje in sva naletela na enega tistih dni, ko ščuke preprosto niso aktivne. »Poskusiva nekaj drugega,« je predlagal Leon. Seveda sem se strinjal. Kolekcija vab, ki sva jo prinesla s seboj, bi lahko založila manjšo trgovino z ribiško opremo. Sam sem vzel v roke rezervno palico, ki je namenjena lovu z jerki. To je krajša palica dolžine 2 m, na kateri se nahaja multikolesce s tanko, a močno pletenico. Te vabe sem preizkusil na že kar nekaj jezerih in vedno so se dobro obnesle. Vabe z imenom *jerk* delimo na *glider* in *diver*. Če na hitro povzamem za tiste, ki jih še ne uporabljate. *Diver* izhaja iz besede potapljanje, kar je v bistvu funkcija te vabe, saj se pri potegu palice potopi in nato počasi priplava na površino. *Glider* pa izhaja iz besede drseti in jih imamo v več variantah. V takšni, ki se hitro ali počasi po-

tapljajo, in modele *suspendig*, ki potonejo samo do določene globine. Na spodnji sliki je le nekaj različnih modelov in oprema, ki jo uporabljamo za tak način ribolova in mu rečemo trzanje, vabam pa trzavci (po T. Korošcu).

Kot vidite, te vabe v nosnem delu nimajo kljuna, tako kot večina voblerjev, zato jim moramo življenje dodajati s kratkimi in hitrimi potegi vrha palice. No, o tehnikah lova in opisu vab ter pribora napišem več kdaj drugič.

Tokrat sem se odločil za model *diverja*, ker sva bila na priobalnem področju, kjer voda ni preseгла globine 1,5 metra. Tam, kjer je voda plitva ali so področja pokrita pod površino z vodno travo, ki sega skoraj do površine, je ta način lova najprimernejši. Vabo sem vrgel na minimalno razdaljo do trstičja, povlekel, poteg v stran, povlekel, počakal in voda kakih 10 metrov od naju dobesedno zavre. Eksplozija drobnih kapljic vode z velikim valom pove, da je večja riba pravkar zgrešila napadeno vabo. Prijema žal nisem čutil. Vabo hitro potegnem iz vode in ponovno vržem na isto področje. Leon je videl napad in tudi sam vrgel vabo v neposredno bližino. Komu bo prišla, če sploh bo? Tisti trenutek se je zgodilo nemogoče. Mislim, da sta se obe palici skoraj istočasno upognili ob prijemu. Presenečeno sva se spogledala. Mojo ribo sem hitro spravil do čolna, saj ni bila velika, dobro mero je imela po naših pravilih. Medtem ko sem se mučil z odpenjanjem ščuke v vodi, se je Leon previdno boril z veliko ribo na drugi strani palice. Pripravil sem podmetalko, zmočil blazino in pripravil fotoaparata. Ko sem jo prvič zagledal v vodi, se mi je zdela kot pošast iz najlepših ščukarskih sanj. Ocenil sem jo na krepko preko metra. Po še nekaj minutah utrujanja se je vdala in počasi priplavala do čolna, kjer sem jo zajel v pripravljeno podmetalko. Pristala je na blazini, osvobodila sva jo nadležnega enojčka, nato je sledilo hitro merjenje in fotografija za spomin. Riba je bila dolga natanko en meter. Vesela ob tem prvem uspehu sva se razgovorila in komentirala dogajanje. Leonu je ščuka prišla na veliko silikonsko ribo temnordeče barve, takšne, ki je še nisem videl. Seveda so se vrstila vprašanja, kateri model vabe je, kje jo je kupil, saj metrske ščuke, ki bi prišla na silikon, ne vidiš vsak dan. Naslednji met ali dva sem usmeril v bližino potopljenega drevesa, ki je štrlelo med trstičjem in ga je mati narava verjetno med neurjem prevrnila v jezero. Zelo primerno mesto za ležišče kake velike profesorice z izkušnjami. Poteg, dva in bum! Tokrat je bila riba na drugi strani precej večja od prejšnje. Previdno sem jo utrujal, medtem ko se je prijatelj že pripravil s podmetalko za zajem. Ko je po neskončno dolgem času – vsaj meni se zdelo tako, ker sem ves čas razmišljal, da se bo odpela na brezzalustniku – vseeno končala na dnu čolna, bi najraje zavriskal od veselja. Bila je res ena tistih, ki jih redko ujameš v svoji ribiški karieri. Meter se je ustavil pri 102 cm. Čestitke, pristrčnica za nazdravljanje in riba je zaplavala v prostost.

Ponovni met proti potopljenemu drevesu in namesto tistega znanega zvoka, ko vaba pade v vodo, se je iz Leonove smeri zaslišal veseli smeh: »Kaj nisi rekel, da za ptiče uporabljamo druge vabe?« Seveda, moja uspešna vaba je visela na najvišjem štrclju potopljenega drevesa. Veslanje do drevesa in osvobajanje vabe je botrovalo novemu mestu za ribolov. Levo in desno se je razprostiral zid iz potopljenega trstičja, vmes pa so zevale ozke poti, po katerih so se premikale jate rib. Popolno ležišče in skrivališče za vedno lačne plenilke. Sam sem vrgel desno, prijatelj pa v nasprotno smer. Nekaj ponovljenih metov in prijem. Velika riba se je zapodila proti odprti vodi in pričela za seboj vleči čoln. Še dobro, ker tam, kjer sva bila zasidrana,

Candy Red Shad

Te vabe v nosnem delu nimajo kljuna, tako kot večina voblerjev, zato jim moramo življenje dodajati s kratkimi in hitrimi potegi vrha palice.

bi se lahko zgodilo, da bi se zapletla v potopljeno vejevje. Kot že uigrana ekipa, jo je Leon zajel in pristala je na blazini. Bila je velika in rejena ščuka, namerila sva ji dobrih 93 cm. Seveda je hitro odplavala v varno zavetje vodnih prostranstev.

V naslednjem metu je imel Leon na trnku ščuko, če po velikosti ni bila ščuka življenja, pa je bila zagotovo največja ščuka tega dne. Dolgo jo je utrujal, tako da sva jo oba zelo dobro videla kar nekajkrat. Oba sva jo ocenila na krepko preko 115 cm, mogoče celo 120 cm, to je sedaj težko reči, saj se je snela tik pred čolnom v divjem skoku, ki ga je izvedla za prostost. Malo sva bila potrta, upala sva na še kakšno večjo. Met, ščuka 90 cm, Leonov met, ščuka 96 cm, novi met proti večji vrzeli v trsju. Vaba se ustavi kot prikovana, nato pa divji beg. Ščuka ima 104 cm v podmetalki. Kaj naj rečem, dan za ščukarjeve sanje. Bogovi ribolova in sv. Peter – zaščitnik ribičev – so se naju res usmili kljub jutranjemu slabemu začetku ščukolova.

Medtem se je dan že počasi prevesil v poldne in v zavetju trstičja sva se odločila za opoldansko kosilo. Po obilnem obroku, ki sva ga zalila z energijskimi napitki (beri: *prekmurski špricer*), in po vroči kavi iz termovke sva z novo energijo nadaljevala s ščukolovom. Ker sva se malo razvadila z velikostjo ujetih rib, naju tiste do 80 cm niti niso zanimale. Poskušala sva jih osvoboditi že v vodi brez dotikanja. Če sva bila neuspešna, sva nadaljevala z odpenjanjem na blazini. Seveda sva oba pričakovala najboljši del ribolova v poznih popoldanskih urah, no, žal sva se zmotila. V popoldanskih urah se je okrepil močan veter, ki se je razpihal preko panonske ravnice in tisti, ki to poznate, veste, kako je to videti. Veliko napora sva morala vložiti, da sva ostala na nekem mestu, ki se nama je zdelo primerno za ščukolov, drugače naju je veter preprosto nosil po jezeru, kot se mu je to zahotelo. Tega boja s podivjanimi silami narave sva počasi imela zadosti, zato sva z veliko truda zaveslala proti marini, kjer sva dobila čoln. Računala sva še na dva zaliva, ki se tam raztezata v zavetju večjih topolov. Res je bilo za spoznanje mirneje in ščuke so ponovno sodelovale. Leon je do konca ribolova ujel še dve ščuki, dolgi preko metra, meni pa se je ena snela tik pred čolnom. No, kakorkoli, čakala naju je še dolga pot do doma, zato sva se odločila, da z ribolovom prekineva in se odpraviva proti domu.

Tistim, ki se kdaj v poletnih mesecih odpravljate na Madžarsko, mogoče celo na Blatno jezero (Balaton), vzemite opremo za ščukolov s seboj, saj je od Balatona do S II jezer le streljaj. Ščuk je notri kot v pravljici, da ne govorim o velikih krapih, ki se jih tudi da tu in tam ujeti. Cena dovolilnice je zanemarljiva, pri čemer ne pozabite na gornje napotke o pridobitvi le-te. Pa dober prijem vam želim, kjerkoli že boste namakali svoje vabe.

Vladimir Mikec

VELIKANI IZ OMANA

Nekaj let je že nazaj, ko sem se prvič preizkusil v morskem ribolovu na velike roparice. Takrat nisem vedel, da se v Omanu lovijo največje ribe. Zame je bila to popolna neznanka in velika preizkušnja, ki sem jo pozneje dobro uporabil na naslednjih potovanjih. Na YouTube kanalu je ogromno posnetkov ribičev, ki po svetu ujamejo mogočnega Giant Trevally oz. GT in največjega ulovijo prav v Omanu. Sam si nisem nikoli delal utvar, da bom imel kdaj to srečo ... Pa je res prišla v polni meri kot še nikoli doslej.

Ribolov na velike roparice ni prav poceni, kar kaj kmalu ugotoviš. Še posebej, ko si enostavno prisiljen kupiti kakovostno opremo. Ko sem prvič obiskal Oman, sem imel zraven palico za soma in rolo za dobrih 100 €. S tako opremo se da na morju loviti brez težav! Ampak ne v Omanu, kjer GT presežejo težo 60 kg. Tukaj nihče ne lovi nič drugega kot trofejne GT. Seveda se najdejo tudi druge vrste rib, ki se ujamejo na *poper* ali *stick* (vrsta umetne vabe). In ravno to se je zgodilo meni – kot popolnemu začetniku iz majhne Slovenije. Na malo rapalo je prijela mečarica, težka okoli 35 kg. S to ribo sem se popolnoma okužil z morskim ribolovom in moje potovanje se je začelo.

Oman sem obiskal nekajkrat, predvsem zaradi lepote narave. Mogoče se sprašujete, kaj je tako lepega v puščavi, saj so tam le prazni, goli, skalnati hribi. Še sam ne poznam odgovora, ampak meni je zelo všeč. Sicer se v poletnem času pokrajina močno spremeni. Največje spremembe so v okolici mesta Salalah, ki postane prav tropsko. Na to vpliva monsun Kalif, ki iz Indije prinese dež in vlago. Najbolj primeren čas za ribolov je v mesecu marcu. Če je sreča z vremenom, pa tudi v aprilu in maju. Ribolov je primeren tako na obali Arabskega polotoka kot tudi na odprtem morju. Nekaj kilometrov od obale se nahaja veliko plitvih koralnih grebenov, kjer je ogromno rib. Med njimi predvsem *AJ (Amberjack)*, *YST (yellowspotted trevally)*, *BTT (blacktip trevally)* ... Območje je tako zelo pestro in bogato z različnimi vrstami rib. Zato torej sploh ni presenečenje, da se ujamejo tudi ribe, ki so v tem delu morja redke. Kar je zanimivo v Omanu, pa je to, da so ribe v povprečju večje kot kjerkoli drugod. Nekatere vrste živijo le v tem delu morja. *Black bream* je tu največji na svetu in primeri v velikosti 60 cm niso nič posebnega. Ribolov je tako zelo zanimiv, vendar je treba poudariti, da vendarle ni tako enostaven. Morje je polno hrane in tako male kot velike ribe je imajo dovolj, da lahko v miru rastejo. Vsaj dokler jih lokalni ribiči ne ulovijo. Zato je toliko težje loviti z vabo in prelisiti ribo, saj ta ve, da ima hrane na pretek. Vendar gre za športni ribolov in nekaj vztrajnosti je treba vložiti za kakšnega kapitalca.

Letos sem se za ta podvig pripravil, kolikor sem se lahko,

vendar ne v smislu opreme, temveč predvsem glede tega, da bom užival v ribolovu in ne bom razmišljal o velikem, mogočnem GT. Glede na to, da se z ribolovom ukvarjam le nekaj let, si pač ne bom belil glave s trofejno ribo, če ne bo letos, bo pa drugo leto oziroma enkrat bo. Tako kot vedno sem tudi tokrat šel v Oman s svojim zvestim prijateljem iz Češke. Oba obožujeva Oman in vsako leto čakava, da lahko obiščeva ta ribolovni dragulj. Letos sva vzela zraven vse, ničesar nisva pustila doma, kompletni ribolovni pribor je šel v kovčke in zraven sva dodala seveda še nekaj za obleči. Vsak po štiri palice različne trdosti, poperje, *stick* vabe, silikone in še mnogo več ... V glavnem, *ni da ni*. Potovanje v Oman je dokaj preprosto in karte niso pretirano drage. Edina malenkost, ki me zmeraj moti, je ta, da vožnja z avtomobilom traja skoraj štiri ure in to ponoči, ko si najbolj utrujen in bi samo spal. Toda tudi to hitro mine in ko prispeš do cilja, te pričaka tvoj zvesti prijatelj in vodič Meril oz. Mohamed, kot mu pravijo domačini. Sicer je doma iz Tunizije, vendar se je pred leti preselil v Oman, kjer sedaj opravlja sanjsko službo kot ribiški vodič.

Prvi dan začnemo s sestavljanjem opreme, ki mu sledijo dolgi pogovori, kako in kaj počnemo, kar na koncu zalijemo z nekaj požirki viskija, ki ga lahko v Oman pripeljete brez problema, vendar ne več kot 2 litra na osebo. Popoldne smo načrtovali kopanje in po možnosti želeli vreči vabo, da bi videli, ali je riba v akciji. Pridemo do obale, kjer je pogled na peščeno plažo nepopisen, v vodi pa toliko malih ribic, da se dna sploh ne vidi. Ko gremo v vodo, te male ribice plavajo levo in desno, zato te obda prav strah, da katere ne pohodiš. Tu in tam nastane luknja in se vidi dno, vendar takoj vem, da kjer so male ribe, so tudi velike, mimo mojih nog pa priplava tudi majhen morski pes. Ta dan smo lovili in po pričakovanju nismo dobili ničesar. Mogoče bo jutri bolje, glavno je, da smo tukaj, ribolov se je komaj začel in do odhoda je ostalo še veliko dni.

Naslednji dan smo šli na čoln in se odpravili dobrih deset kilometrov od obale. V pristanišču, ki je popolnoma ribiško, smo videli dnevni ulov ribičev, ki je nas je šokiral. Prepričal sem se, da je ta del morja izredno bogat z ribami, videl sem namreč mečarico, ↵

Blacktip trevally

Emperor fish

Emperor fish

GT voda

GT

GT

barakude, morsko lisico ... Pravzaprav vse. To je bil dober znak, da bomo ujeli vsaj nekaj za pod zob, če ne ribe za kakšno dobro sliko za spomin. Ko pridemo do določenega mesta, začnemo z jiganjem (tehnika vertikalnega vijačenja), kajti to je edina tehnika, ki je v tem delu morja uporabna in zagotavlja uspešen ribolov. Sam ga ne uporabljam pogosto, ker mi ni zanimiv, a tu pač nisem imel izbire, zato sem bil prisiljen loviti na to tehniko. Mohamed mi je zagotovil, da je jiganje v tem delu zelo uspešno, saj do sedaj tu še nihče ni lovil na to tehniko in tako ribe niso navajene, ujemi pa so zato zelo uspešni. In res, jiganje je bilo fenomenalno, še nikoli do sedaj nisem ulovil toliko rib, pa ne samo to, ne spomnim se, da bi kjerkoli nalovil toliko različnih vrst rib. Največji med njimi sta zagotovo *blacktip trevally* in *amberjack*. Prvi je pravi borec in je bistveno močnejši kot GT, težak okoli 15 kg, in ti zada kar dosti dela in bolečin v križu. *Amberjacki* so nam prav tako delali preglavice, saj so bili primeri težki okoli 30 kg – prava nočna mora. Od dvajsetih brutalnih prijemov je samo eden pristal na čolnu, ostali so imeli srečo in nas bodo počakali do drugega leta. Poleg teh dveh vrst smo ujeli še *red snapper*, barakudo, *african pompano*, *queen fish*, *king fish*, tuno ... Tako smo lovili še naslednji dan, vmes tudi ob obali, kjer smo dobili velikega *black-breama*, celo GT, ki je imel dobro kilo, in nekaj malih tun. Ta dva dneva ribolova ob obali sta bila ena izmed najboljših do sedaj in res smo se nalovili ter komaj čakali, da se odpravimo na otok Halyat, kjer nas čakajo veliki GT-ji.

Naslednji dan spakiramo vso potrebno opremo in se odpravimo v pristanišče, kjer nas čaka hitri gliser. Medtem ko so pripravljali čoln, smo si se enkrat pogledali jutranji ulov lokalnih ribičev. Res neverjetno, kaj vse plava v tem delu morja. Seveda v trenutku steče beseda, kaj počnemo tukaj in nikakor se ne morejo nehati čuditi, da lovimo ribe kar tako, malo za hobi. Ja, za nas je to popolnoma drugi svet in popolnoma druga realnost, so pa bili veseli, ko smo povedali, da ribe spustimo nazaj v morje. Kapitan nam da signal, da bomo počasi odpluli, pomahamo lokalnim ribičem v slovo in zaželjijo nam veliko sreče ter mirno morje.

Do otoka je približno 80 km, vendar ker je bilo morje na srečo

mirno, smo prispeli v dobrih dveh urah. Vmes vidimo, kako so nam sledili delfini, vidimo kita, ki skače iz vode nedaleč proč. Res prečudovito. Ko smo se približevali otoku, smo se ustavili na koralnem previsu, voda je bila plitva, morda okoli 20 m globine.

Na sonarju vidimo ogromno rib, med njimi prave kapitalce. Pripravimo vabe in začnemo metati, ko zagledam, kako se iz globin dviguje jata rib. Neverjeten pogled na ribe, ki se dvignejo z dna in začnejo napadati naše vabe – kakšen prizor sredi ničesar. Ujamemo nekaj rib - *queen fish*, *mahi-mahi*, *king fish* ... in nekaj drobiža, če lahko tako opišem nekajkilogramske primerke. Ko se situacija nekoliko umiri, spremenimo lokacijo in odplujemo neposredno do otoka, na mesto, kjer mi je pred leti ušel GT. Po nekaj metih zapnem GT, dobesedno na istem mestu. Nekaj minut – in GT je na čolnu, moj prvi ulovljeni v Omanu do sedaj. Ni bil ne vem kaj, vendar je bil dober znak za prihodnje dni. Tudi moj kolega je imel srečo ter je zapel GT, vendar se mu je po nekaj minutah snel s trnka ... Njegovih besed ne bom pisal, ker ne znam češko.

No, počasi se je dan prevesil v noč in treba je bilo naloviti nekaj za večerjo. Ko smo se počasi peljali do pristanišča, je na vlečenje (trolling) prijel en lep *emperor*, težak okoli 3–4 kg, kar bo dovolj za vse nas. Še nekaj besed o pristnem otoku Halyat. Od konca septembra in do maja je otok naseljen, potem pa ga prebivalci zaradi monsuna zapustijo in se preselijo na celino, saj je zaradi razburkanega morja izredno težko zagotoviti osnovne prehranske dobrine. Valovi narastejo do 10 m, poleg tega pa še močno piha in v teh razmerah je dostava hrane zelo otežena oz. nemogoča. Zato je tudi ribolov mogoč samo v tem času, ko je morje še sorazmerno mirno. V pristanišče prispemo pozno popoldne, spakiramo palice v avto in se odpeljemo do hiše, ki bo naš dom naslednjih nekaj dni. Lačni in utrujeni pojemo ribo, spijemo vodo, ker drugega ni, in hitro v posteljo. Jutri je nov dan, ki se bo za zmeraj zapisal v moj spomin.

Naslednje jutro se zbudimo okoli šestih, pojemo, spijemo kavo in odrinemo v pristanišče. Jutra so zmeraj nekaj posebnega, kajti roparice že na polno preganjajo male ribice v pristanišču in vse skupaj bolj spominja na en velik »fačuži« kot pa na morje.

Moč treh za eno velikanko

Tuna

Voda dobesedno zavre in postane od mehurčkov popolnoma bela. To pa še ni dovolj, malo izven pristanišča delfini nadzorujejo ta masaker v zalivu in čakajo svoj jutranji prigrizek.

Ko se nekako prebijemo skozi ta vrvež, hitro prispemo do lokacije, ki je znana po največjih GT-jih na svetu. Vzamem palico PE12 in nanjo namestim karbonski *stick*, teže okoli 130 g. Mečemo proti koralnemu grebenu, ki gleda iz morja, tam se namreč lomijo valovi in povzročajo mešanje vode iz globin. Petr dobi takoj prijem, en srednje velik GT, vendar se mu zopet odpne in odplava ... Dobro, da ne razumem jezika. Nekaj trenutkov pozneje dobim prijem, riba je močna in takoj pobegne v globino. Nisem pričakoval tako močnega napada in riba se nikakor ne preda. Začuda je bil to GT, težek okoli 25 kg, vendar bistveno močnejši kot tisti na Maldivih, morda zato, ker je tu morje hladnejše in ima riba več kisika v vodi.

V glavnem, presenečen nad močjo te male zverine, kako bo šele, če prime prava mrcina. Riba jutraj dela nenormalno, ogromno prijemov, nekaj izgubljenih rib, vendar ne pri meni. »Letos pa ne!« sem si rekel. Okoli desetih se situacija umiri in prav tako tudi mi. Moj prijatelj Petr vztraja in meče vabo naprej, po mojem mnenju kar malce na silo, ker je izgubil kar nekaj GT. Je pa na suho privlekel lepo *queen fish*. V tem trenutku bolj slaba tolažba. No, tudi on čez čas odloži palico in vsi si privoščimo prigrizek ter toplo vodo. Ko takole vsi počivamo, sam opazujem dogajanje v vodi, polno malih ribic in nekaj, kar je bilo zame popolnoma tuje. Hitro poberem palico in vržem, ko me Mohamed opozori, da je to *milkfish*, ki se lovi popolnoma drugače. Dobro je to vedeti za drugič. No, ker pa imam ravno palico v roki, grem na drugo stran čolna in vržem stran od grebena. Vaba pade v vodo, dvakrat potegnem palico in iz vode na vabo skoči ogromen GT, dobesedno cela riba je v zraku, česa takega pa še ne. Ko začutim, da je riba na trnku, dvakrat, trikrat zategnem kontra – in gremo naši. Takoj sem vedel, da to ne bo hec, saj je riba šla svojo pot in samo čakal sem, da se umiri. Ne glede na to, da imam opremo za 100-kilogramsko ribo, v tem trenutku nisem mogel ničesar storiti, komaj sem se držal na čolnu, da o kakem navijanju vrvice sploh ne govorim, riba je tu preprosto premočna. Ko smo zadeve imeli pod kontrolo, če lahko temu tako rečem, sem – kolikor je bilo mogoče – počasi navijal vrstico. Vse skupaj je bilo zelo čudno, saj je riba lahko delala, kar je hotela in nisem imel nobene kontrole nad njo. Napor je bil izjemen, vse me je bolelo, najbolj križ in rame. Imel sem občutek, da vlečem skalo iz dna morja, nekaj, kar sploh ni bilo podobno ribi. Ko je bila riba pri čolnu, po približno 15 minutah, smo videli vzrok za tako vedenje, riba je bila namreč zapeta za trebuh oziroma natančneje na sredini spodnjih plavuti.

Karbon stick

Končno ribo dvignem na površino morja in kapitan jo zajame z *gafom*, vendar je ne more dvigniti. Tudi sam sem bil na koncu z močmi in nisem mogel pomagati, vedeli smo namreč, da moramo ribo kar se da hitro spraviti nazaj v morje. Trije smo jo komajda dvignili na čoln, da smo lahko naredili nekaj posnetkov, ves čas smo z vedrom vode zalivali škrge, da je preživela. Vse se je odvijalo izredno hitro, kajti štela je vsaka minuta, zato smo jo takoj izpustili nazaj v morje. Tudi sam sem skočil v morje, da bi pomagal ribi zaplavati v globino, kar ni najbolj pametna ideja, saj tu mrgoli morskih psov. Za nekaj minut nastane popolna tišina, potem pa nepopisno veselje, navdušenje, ponos ... Ker nismo imeli metra, smo dolžino ribe z ostrim predmetom zarisali kar na čolnu. Ugibamo težo ribe, vedeli smo, da je trije nismo uspeli dvigniti, kar pomeni, da je imela več kot 60 kg. Šokirani, navdušeni ... Preprosto neverjetno. Kako sem si oddahnil, prišel sem po tisto, kar drugi čakajo 10 let in več. Slekem sem majico, se ponovno vrgel v morje in zaplaval. Čisto *dol mi je viselo* za vse morske pse v bližini.

Vzel sem si odmor, kakšno uro, morda več. Vsi ostali so lovili, kot da jutra ne bo. Prav zanimivo jih je bilo gledati, kako zavzeto so metali vabe v morje. No, to metanje je končno pustilo posledice in vsi so se utrujeni usedli ter okrepčali s prigrizki. Medtem sem zamenjal vabo za nekoliko manjšo, vendar enake oblike. In medtem ko so oni tako lepo počivali, sem si lahko vzel celotni prostor na čolnu in lovil na vse strani. In kot da je bil danes moj dan, je iz vode prihrumel še en velik GT in zagrabil mojo vabo.

Že takoj opazim, da je zapet za usta, ker se močno upira in opleta z glavo. To je prava borba, po katerem sloviyo GT-ji. Nekaj časa opleta z glavo kot kak bik in v naslednjem trenutku »šprinta« kot Usain Bolt ... To je tisto pravo. Ko se takole borim z ribo, pogledam svoje kolege. Imel sem občutek, da me bodo vrgli v vodo, saj niso mogli verjeti svojim očem. Ribo dvignemo, jo takole na hitro ocenimo ... Manjša od prve, vendar okoli 45 kg, pa sem »mal reku«. Tako, to je bilo to, od sedaj vzamem lahko palico in lovim male ribe, jim rečem, in se usedem na konec čolna, če bi slučajno še padla ideja, da me vržejo v morje.

Okoli poldneva se odpravimo v zaliv, ki je bil namenjen počitniškemu naselju, vendar so gradnjo opustili. Hiše so tako nedokončane, vendar izredno atraktivne. Bi bilo lepo imeti tukaj en mali vikend ... Čisto, turkizno morje, peščena plaža ... *Ni da ni*, samo vikend »fali«. Skočimo v vodo, zaplavamo do obale, se sončimo, naredimo nekaj fotk za Facebook in nazaj na čoln. Ker imamo namen še nekaj časa ostati tukaj, bomo pač poskusili srečo. Ker je dno peščeno, se vidi vsaka riba, bodisi na površini ali na pesku. Takoj ko vržem vabo, vidim, da nekaj hitro plava

proti moji vabi. Vaba še niti v vodi ni, ko vidim iglo, kako skače iz vode. Takoj ko pade vaba v vodo, jo igla zagrabi. Take igle še v življenju nisem videl. Teže okoli 8 kg, kar je za iglo nenormalno, dolga čez meter in z rokami je nikakor nisi mogel objeti, zobje pa skoraj kot pri barakudi. Kar nekaj časa smo ostali na tem mestu in se krepko zabavali z iglami in ostalimi ribami, med njimi je bil tudi lep *emperor*, ki je bil za večerjo.

Dan se prevesi v noč in polni lepih občutkov se odpravimo domov. Po večerji si ogledamo še posnetke iz GoProja, ki so res fantastični. Tudi posnetki pod vodo so nekaj izjemnega. Sam se hitro odpravim spat, ker pošteno utrujen komaj čakam, da se uležem. Naslednji dan me vsi zbudijo ob petih, vsem se tako mudi, le meni ne ... Neverjetno, kako so vsi pri močeh in komaj čakajo, da gremo na čoln. Tako me preganjajo, da sem moral kavo kar v avtu spiti, sendviča mi pa sploh niso dali. »Boš na čolnu jedel,« so rekli. Ja, prav, kaj naj, bom že preživel, sem si rekel, konec koncev si pa zaslužijo, da vsak dobi svojega GT-ja in popolnoma jih razumem.

Pred sedmo prispemo na mesto in vsi, razen mene, začnejo metati vabe. Ne mine veliko časa, ko prvi GT zagrabi Mohamedu. Cel navdušen in srečen se pol ure slika z ribo. In da sreča ne počiva, še ostala dva kolega dobita solidne GT-je, ostane še samo Petr. Tudi njemu prime velik, vendar se mu ponovno izmuzne. Bil sem prepričan, da bo palico zlomil, vendar je vedel, da jo teh nekaj dni še potrebuje. Do desete ure vsi lepo lovijo, dobili so okoli 10 GT-jev, razen Petra. Njemu nikakor ni bil namenjen ... Pride čas za počitek in vsi si privoščijo malico, tudi Petr. Zame je to enkratna priložnost, da v miru vržem vabo. Vsi me tako prestrašeno gledajo, kaj bo sedaj, ali bom spet imel srečo in bom iz vode še enkrat potegnul ogromnega GT-ja.

Vsakič, ko vržem vabo, opazujejo, kaj se bo zgodilo in – zgodilo se je. Iz vode se spet požene ogromen GT, približno tak kot prvič. Vsi zavpijejo »*not possible*«, ni mogoče, neverjetno, takoj prenehajo jesti in samo čakal sem, da me vržejo s palico vred

v vodo. Vendar nekdo pobere pas in mi ga zatakne okoli boka, drugi vzame kamero, začne snemati ter tretji je pri meni in naroči kapitanu, kam naj pelje čoln. Res fenomenalna ekipa, ki dela kot eno. Očitno so se sprijaznili, da je ta dopust namenjen meni in mojim kapitalcem. Riba nekajkrat obkroži čoln, nato jo varno spravimo ven, da si jo поближе ogledamo in zmerimo. Riba je bila le nekaj centimetrov manjša kot prva, še vedno torej težka okoli 55 kg, kar je fenomenalno. Poslikamo se tako in drugače, ribo spustimo v vodo, kjer odplava v globino.

V tem trenutku sem zaključil z ribolovom, to je bilo več, kot sem kadarkoli pričakoval. Do konca ribolova sta ostala še dva dneva, vendar nisem veliko lovil. A vsakič, ko sem zagrabil palico in jo vrgel, sem dobil GT-ja z okoli 30 kg, nič posebnega. Pomembno mi je bilo, da tudi Petr ujame svojega, vendar nikakor ni imel sreče. Kljub temu da je imel ogromno prijemov, se nobeden ni želel z njim slikati.

Zadnji dan je bilo morje mirno, nič vetra, popolna bonaca in z lahkoto smo s čolnom drveli proti celini. Rahllo utrujen in popolnoma sproščen od vsega sem na zadnjem koncu čolna zaspal. Malo pred pristaniščem se čoln kar naenkrat zatrese. Takoj sem skočil v zrak in pogledal, ali smo se slučajno zaleteli v čer ali kaj podobnega. Obrnil sem se proti zadnjemu delu čolna, kjer je bila elisa, in zagledal, kako se morska lisica obrača v vodi, ker smo jo ravno povozili. Motor se je komaj držal čolna in vsa sreča, da ni zgrmel v vodo. Nekako usposobimo motor, da smo varno prispeli do pristanišča. Ja, dovolj je bilo vsega. Kot kaže, nas sreča počasi zapušča in skrajni čas je, da gremo domov.

Po takem ribolovnem dopustu je težko najti motivacijo za naprej in iskreno povem, da ne vem, kako naprej. Vem, da bi rad videl še ogromno ribiških destinacij, vendar ni tiste iskricice, ki je bila pred leti, ko sem tukaj ujel svojo prvo ribo mečarico. Morda potrebujem samo čas, saj veste, enkrat ribič, vedno ribič ... Se slišimo naslednjič, prav gotovo se bo še kaj našlo.

Besedilo in fotografije: Sebastjan Hajnšek

V SPOMIN

Milan Štraus

(1950–2022)

Presenetila nas je novica o smrti Milana Štrausa, dolgoletnega avtorja številnih ekološko obarvanih prispevkov v glasilu *Ribič*. Milan se je v RD Voglajna včlanil leta 1978 in ji ostal zvest do svoje smrti. Le nekaj let po svoji včlanitvi je opravil izpita za ribiškega gospodarja in ribiškega čuvaja. V istem času je postal tajnik ribiške družine in bil hkrati član njenega upravnega odbora. Pri svojem delu je bil natančen in marljiv, svoje strokovno znanje

o vodah pa je z veseljem delil z voglajnskimi ribiči. Pomagal je pri pridobivanju vseh potrebnih dovoljenj za delovanje RD, hkrati pa je bil na tekočem z vsemi posegi v vodotoke v voglajnskem okolišju, ki jih je tudi ustrezno dokumentiral.

Milan je bil aktiven tudi na širšem področju in bil dolgoletni član upravnega odbora ter podpredsednik Zveze ribiških družin Celje. Deloval je na področju varovanja narave in ekologije, zato mu ni pobeignil praktično noben nezakonit poseg v vodotoke, posledično pa nobeno ocenjevanje nastale škode na ribjem življu, s čimer se je ukvarjal praktično v vseh ribiških družinah celjske zveze, pa tudi širše. Pod njegovim vodstvom so se izvajale inventarizacije rib na vodotokih v ribiških okolišjih Celjskega ribiškega območja, pogosto je ribiškimi družinam nudil strokovno pomoč v postopkih pridobivanja vodnih pravic.

Od leta 2003 je bil na RZS najprej član, nato pa predsednik komisije za ribogojstvo in pospeševalno dejavnost. V mandatu 2007–2012 je bil imenovan za predsednika komisije za upravljanje z ribjim življem. Bralcem glasila *Ribič* je bil Milan poznan po svojih rednih člankih z

opisi hidroloških in ribiških podatkov številnih slovenskih vodotokov in bogato fotodokumentacijo posegov v vodotoke. To, v več desetletjih nabrano znanje in dokumentacijo je okronal tudi s publikacijo *Vplivi okolja na življenje sladkovodnih rib v Sloveniji*. Za svojo delavnost je bil Milan Štraus nagraden s priznanji na vseh ravneh svojega ribiškega udejstvovanja; v letu 2018 je postal prejemnik Plakete RZS z listino.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

RD Voglajna in ZRD Celje

Viktor Lukše

(1950–2022)

Vse ribiške tovariše RD Mozirje je pretresla žalostna vest, da se je končala življenjska pot Viktorja Lukšeta, rojenega Mozirjana, ki je reko Savinjo spoznal kot kratkohlačnik in živel ob njej. Zato je leta 1978 postal član ribiške družine Mozirje, predan športni ribič, tekmovalec plovčkar, sulčar in med letoma 2010 in 2020 predsednik disciplinskega razsodišča. Pomagal je tudi pri vseh ostalih dejavnostih naše ribiške družine. Z ženo Vero pa je rad posedal ob bregovih rek, ribnikov in jezer po celotni Sloveniji in čakal na tresljaj, ki je pomenil prijem ribe. Zaradi svoje ljubezni do vode in narave si je ustvaril dom ob reki Dreti, kjer je lahko vsak trenutek užival in opazoval življenje v njej. Za vse njegovo delo v RD Mozirje mu izrekamo iskreno zahvalo, spomin nanj pa bo ostal v naših srcih. Počivaj v miru, prijatelj Viki.

UO RD Mozirje

65 USPEŠNIH LET RD PESNICA-LENART

Namesto praznovanja v hudi suši še bolj prizadevno skrbijo za ribji živelj in ostajajo skrbni varuhi narave. Posebna skrb je namenjena ribiškemu podmladku, iz katerega prihajajo vrhunski tekmovalci – tradicija ribištva je v Slovenskih goricah izjemno dolga in jo potrjujejo mnogi zapisi iz srednjega veka o grajskih ribnikih pri gradu Hrastovec, kjer je grajska gospoda imela dovolj rib za prehrano, za vse ujete ribje tatiče pa je imela hladne grajske ječe.

Lenarška ribiška družina Pesnica praznuje letos 65-letnico ustanovitve in uspešnega delovanja. Iz skromnih začetkov se je razvil močan ribiški kolektiv z okoli 300 člani, ki z gledno skrbijo za čiste vode in za ribji živelj v njih. Od samega začetka skrbijo tudi za čista obrežja rek, potokov in še posebej jezer pri Sv. Trojici in v Radehovi. RD Pesnica upravlja z reko Pesnico in njenimi pritoki, s potokoma Globovnica in Velka ter z jezeri Sv. Trojica in Radehova. Ribolova letos zaradi suše praktično ni bilo, a so se kljub temu ob obeh jezerih radi ustavljali ribiči iz vse Slovenije in tudi iz tujine. V njihovih vodah se namreč skrivajo brkati somi, amurji, smuči, tudi redke ščuke, krapji in ribji drobiž. Letos je bilo do suše nekaj trofejnih ulovov v Radehovi, kjer pa velja načelo »ujemi-izpusti«. Krap je v tem jezeru celo leto zaščiten. RD Pesnica je dosegla dogovor z občino Sv. Trojica glede sistema ribolova ob Trojiškem jezeru. Brez večjih težav so določili predele za ribolov in druge dejavnosti ob vodi, saj ima občina za to jezero, za katerega so nekoč skrbeli samo ribiči, zdaj že nekaj let ambiciozne turistične načrte. A iz njih ne izključuje ribolova v celoti, kar je tudi korektno do

Branko Vukan (desno), predsednik RD Pesnica Lenart, in Stanislav Vedernjak, ekolog in mož, ki mu varstvo voda in okolja pomeni sveto stvar.

Ribiški dom v Lenartu nad Globovnico je ponos ribičev.

Jutro ob Trojiškem jezeru

ribičev. Za to vodo in promocijo jezera so namreč ravno ribiči naredili veliko dobrega.

RD Pesnica Lenart v jubilejnem letu vodi predsednik Branko Vukan, tajniška dela pa opravlja Aleksander Mencigar. Posebna skrb namenjuje delu z mladimi ribiči, kar se jim močno obrestuje. V preteklosti so za mlade ribiče prirejali mednarodna tekmovanja za pokal Alpe - Jadran, ki so bila tudi uspešna promocija osrednjih Slovenskih goric in še posebej občin Lenart in Sveta Trojica. Ta tekmovanja imajo torej korenine v Slovenskih goricah in zanje sta bila še posebej zaslužna takratni predsednik RD Pesnica Srečko

Lipovnik in Milan Cvilak, predsednik komisije za delo z mladimi. Pomagala jim je tudi ZRD Maribor na čelu s predsednikom Bojanom Javornikom. Od samega začetka je bilo zraven še uredništvo glasila Ribič, najprej Tone Urbas in po njem Igor Holy.

Sicer pa člani tega več kot 300-članskega ribiškega kolektiva še danes dobro sodelujejo z osnovnimi šolami in mlade opozarjajo, da so ribiči najprej skrbni varuhi in zaščitniki narave. To je eno od načel, na katerega opozarja zlasti ekolog Stanislav Vedernjak, domačin iz Radehove, ki je gonilna sila varstvenih prizadevanj lenarških ribičev.

Tudi člani Rd Pesnica so veseli kakšnega ulova, še posebej

sicer vse redkejših rekordnih ulovov, ki so odraz dobrega gospodarjenja. Ob vodah RD Pesnica se v vse večjem številu pojavljajo bobri, videvajo pa tudi vidro. Skrbi pa jim povzročajo sive čaplje in kormorani. Teh ribojedih ptic, ki povzročajo škodo, je namreč tudi na njihovem območju preveč. Ob 65-letnici delovanja RD Pesnica ribiči upajo, da bodo lahko še naprej opravljali svoje odgovorno poslanstvo varuhov voda in ohranitve ribjega žilja, kot so to sklenili ob ustanovitvi leta 1957. Seveda pa se časi spreminjajo in tudi lenarški ribiči stopajo v korak z njimi, saj drugače enostavno ne gre.

Besedilo in fotografije: Marjan Toš

V KROGU JE POTEKALO ŠTIRIDNEVNO NOČNO DRUŽENJE RIBIČEV

Kraparska sekcija, ki deluje v okviru Ribiške družine Murska Sobota, je v gramoznici v Krogu pri Murski Soboti pripravila kraparsko druženje z ulovom rib krapov. Druženja so se udeležili ribiči iz Ribiške družine Murska Sobota, Pomurja in Podravja. Kraparsko druženje so začeli v četrtek, 1. septembra, in ga zaključili v nedeljo, 4. septembra, ko so najboljšim ekipam podelili praktične nagrade. Skupaj se je druženja z ulovom rib krapov udeležilo sedem ekip, pri čemer sta bila v vsaki ekipi dva ribiča. Za ribiče je bil dnevno-nočni ulov prava »poslastica« in izziv, kdo bo ujel najtežjo ribo. Ekipe so se razporedile okrog gramoznice, kjer so namakali trnke in lovili ribe, nekateri pa so se celo popeljali z ribiškim čolnom. Ob gramoznici so si postavili šotore, kjer so štiri dni sobivali z naravo, v šotoru so

Vse ekipe ribičev, ki so sodelovale na kraparskem druženju v Krogu.

Prvo mesto je osvojila ekipa Car Tim Habana v postavi Aleš Marzel in Matic Cvetko ter otroka – mlada bodoča ribiča, ki so skupaj v štirih dneh ujeli 249,56 kg rib, vsi so člani Ribiške družine Maribor. Aleš Marzel doma iz Zgornje Poljskave je ujel najtežjo ribo, ki je tehtala 19,975 kg.

Prve tri ekipe na kraparskem druženju v Krogu.

počivali in celo prespali. Lovili so več ali manj na vabo *boile*. Skupno je bilo ulovljenih 35 rib krapov, s skupno težo 321,01 kg. Skupaj se je kraparskega druženja udeležilo 14 ribičev. Ves čas, ko so ribiči lovili ribe z ribiško palico in vabo, so vsako ulovljeno ribo nato še stehali, saj niso hoteli ribe mučiti, ampak so jo spet spustili nazaj v vodo. Vse ulovljene ribe so bile zdrave, brez kakšnih koli poškodb. Vsaka ulovljena riba je bila stehana in shranjena v evidenco, saj ribiči čez leto ribe spremljajo njihovo težo, nekatere ribe pridobijo na teži, nekatere pa svojo težo celo zmanjšajo. Ob koncu druženja so najboljšim podelili praktične nagrade v obliki ribiške hrane in opreme. Pri podelitvi so sodelovali Timi Bencak, predsednik kraparske sekcije, Dejan Bukovec, podpredsednik Ribiške družine Murska Sobota, in Saša Matulic, tajnik Ribiške družine Murska Sobota. Prvo mesto je osvojila ekipa Car Tim Habana v postavi Aleš Marzel in Matic Cvetko ter otroka – mlada bodoča ribiča, ki so skupaj v štirih dneh ujeli 249,56 kg rib, vsi so člani Ribiške družine Maribor. Aleš Marzel, doma iz Zgornje Poljskave, je ujel najtežjo ribo, ki je tehtala 19,975 kg. Ulovljena pa je bila tudi najmanjša riba, ki je tehtala 3,375 kg, vse je bilo ulovljeno na vabo *boile*. Kot nam povedal Aleš Marzel, je pri ulovu krapov užival in vsako ribo je z veseljem potegnil na obrežje gramoznice. Rad prihaja v Prekmurje, kjer so dobri pogoji za ulov rib, drugače pa hodi loviti ribe v gramoznice v okolici Maribora, velikokrat pa gotu ponese v tujino in tamkajšnje vode. Drugo mesto je zasedla ekipa z imenom DU Kukoruz, ki je ulovila 48,725 kg rib, in tretje mesto ekipa Pepi Team, ki je imela na tehtanih 9,125 kg ulovljenih rib. Namen je bil kraparsko druženje, spoznavanje narave, vode, hkrati pa so povezali svoje veščine in ribiško znanje, se opredelili za določeno ribo ter si pridobili ribiške izkušnje, kar jim bo koristilo pri prihodnjih druženjih.

Jože Žerdin

ULOV, KAKRŠNEGA ŠE NISMO IMELI

Odkar smo z Žigom in Liamom lovili krape na ribnikih RD Straža (Ribič 3–2022), sva se z Žigom dogovarjala za naslednji skupni ribolov. Večkrat sva omenjala Mali graben, ki pa letos ni imel sreče z gradbenimi deli in pogini, v igri pa je bila tudi Sava, a se nam nikakor ni uspelo uskladiti. Na koncu smo se vendarle odločili, da se skupaj vrnemo nazaj na ribnike njihove ribiške družine, a opremljeni za lov na ščuke!

Pogosto sem pri fantih kar malo skrivnosten, ko me sprašujeta, kam gremo loviti. Predvsem Timu pogosto rečem: »Ali bi raje izvedel ali pa bil prijetno presenečen?« Po navadi se odloči za uganjane. Tokrat sem povedal našo destinacijo, ko smo bili med vrati stanovanja: »Gremo na ribnike Straže loviti ščuko.« Spomnim se, kako so se mu zasvetile oči, ko je to slišal. Oba rada ribarita, a vijačenje in muharjenje sta jima še posebej blizu – verjetno, ker se tovrstnega ribolova poslužujemo redkeje.

Dnevi so bili proti koncu septembra še precej dolgi, tako da smo lahko šli samo na popoldanski ribolov, imeli pa smo tudi precej sreče z vremenom – prej in tudi kasneje je precej deževalo, mi pa smo vseeno ribarili na suhem.

Z ribolovom smo začeli v kanalu, kjer smo pozimi lovili krape, nato pa nadaljevali v jezerih. Nismo bili edini ribiči, a ostali so se posvečali krapolovu. Nekaj časa smo metali in vse, kar smo v vodi našli, so bile veje. Je bilo pa zato teh toliko več. Iz vode smo jih potegnili toliko, da bi lahko naredili kar lep kres, če bi se za to odločili. Enkrat sem zaklical Žigu, da bom naslednje vejevje, v katerega se mi bo zapletel silikon, slikal in objavil kot naš največji in najtežji ulov. Bilo pa je še nekaj komentarjev s stila »Prišli smo loviti in ne gozdariti!«

Čez čas pa je Filip zaklical: »Imam jo!« Najhitreje sta k njemu stekla Tim in Liam, jaz pa sem počasi vlek ven fotoaparata, da bi ovekovečil boj. Lepo se je videlo, kako ščuka vleče pletenico stran od Filipa. Boj pa je bil kratek. Prekratek. Še preden sem uspel narediti kakšno fotografijo, je riba pobegnila. Tik pred tem se je pod gladino še obrnila, da smo videli, da je šlo za okoli 60 centimetrov dolgo ščuko, to pa je bilo vse. Filip je bil nekoliko slabe volje, tudi ostali smo si želeli, da bi jo videli od blizu, a nam ni bilo usojeno.

»Začetek je vseeno dober, ribe so tukaj,« je bil optimističen Žiga. Filip pa je komentiral, da je vlek vabo po dnu, ko je začutil upor in vlek. Ugotavljali smo, da je ščuka morda pobegnila tudi zato, ker ni zategnil, da bi se trnek dovolj močno zasidral.

Kar nekaj težav smo imeli s tem, da bi krilo odvili z laka – vse dokler se ni Žiga spomnil, da lahko laks preprosto prerežemo in ga potegnemo stran. Recept je deloval v trenutku.

Na istem mestu smo metali še nekaj časa, nato pa šli naprej okoli jezer. Šli smo v dveh skupinah – fantje po eni strani, midva po drugi. Za njiju sva imela le eno navodilo – pokličite, če kdo pade v vodo ali pa ujame ribo. Metali smo vsak na svojem delu, se nekajkrat tudi srečali, poklepetali, zamenjali vabe, kaj popili in nadaljevali po svoje. Prijeti ni hotela več nobena ščuka. Tudi ostali ribiči, ki so čakali na krape, niso imeli nič več sreče. »Priložnost izgubljena, ne vrne se nobena, a ne Filip?« sem komentiral, ko so se naše poti znova križale. »Žal nismo izkoristili priložnosti, ki se nam je ponudila, sedaj pa ni nobene ribe več.« Vseeno se nismo predali in smo metali še naprej, tudi ko se je začelo že mračiti. Znova smo bili pri kanalu, kjer je Filipu prišla edina riba popoldneva, ko je Liam naenkrat zaklical: »Netopir se mi je ujel v laka!« Priznati moram, da nisem povsem doumel sporočila. Malo kasneje pa sem le začel razmišljati, kaj je rekel in ga prosil, naj ponovi. »Netopir se je ujel v laka!« je ponovil še enkrat. In takrat smo vsi stekli k njemu. Netopirji so res leteli zelo nizko in blizu nas, en tudi preblizu. S krilom se je ujel v Liamov laks in krilo se je tako ovilo okoli, da se ga preprosto ni dalo odviti v drugo stran. Na srečo je Žiga kmalu dobil idejo: »Odrežimo laks in ga preprosto potegnimo na drugi strani dol.« Delovalo je. Skoraj takoj, ko je Žiga laks prerezal ter ga potegnil, je netopir odletel stran. Kar smo uspeli videti v mraku, je bilo to, da ga teh nekaj minut, ko je imel krilo ovito, ni oviralo pri letenju. Česa podobnega pa res še nikoli nismo doživeli, torej tega, da bi kdo ujel netopirja. In to ne v podmetalko, pač pa kar na laks. Skoraj tako dobro, kot če bi uspeli pripeljati ven katero od ščuk, ki plavajo v ribnikih. Skoraj ... No, ščuke res ni bilo, vsaj ne take, ki bi jo uspeli spraviti v podmetalko, bila pa je tista, ki nam je na začetku dala upanje, in pa večerni netopir, ki nam je dal precej neverjetno zgodbo.

*Besedilo in fotografije:
Blaž Dominik*

ZAENKRAT SAMO V DOMIŠLJIJI

Zaenkrat samo v domišljiji, nekoč pa upam, da tudi zares ...

Zatijem in bratom Timom smo odšli loviti na Vrhniko. Odločili smo se, da bomo kar en teden lovili na največjem jezeru nekdanje opekarne, na Divjaku. Vsi smo upali, da bomo podrlji svoje osebne rekorde, kar se tiče teže rib. Kmalu po prihodu na ribolovno mesto nam je bilo jasno, da bo lov zahteven, saj so bila okoli potopljena debla in ostalo rastje. Začeli smo s pripravami in lovom, a prvi dan nismo ujeli nobenega krapa, le Tim je ujel enega ploščiča. Ponoči pa se je začelo zares dogajati. Malo pred polnočjo je ati ujel prvega krapa kampanje, imel pa je le dva kilograma. Kasneje je riba prišla tudi moja vabo. Imel sem občutek, da bo to moja največja riba doslej. Boj je trajal deset minut, ko sem na površju zagledal soma. Moj prvi v življenju! Tim je ribo hitro zajel v mrežo in tehtnica je pokazala, da ima šest kilogramov. Ko smo ga izpustili, smo odšli nazaj spat. Ob sedmih zjutraj pa nas je prebudil zvok Timovega piskača. Na vabo se mu je namreč ujel krap, za katerega se je kasneje izkazalo, da tehta sedem kilogramov in je Timova največja riba v življenju! Nato je znova sledilo zatišje. Vse dokler ni ati okoli popoldneva ujel nekaj zelo velikega. Bil je desetkilogramski krap. In ta dan nismo ujeli nobene ribe več. Ponoči pa smo naleteli na jati manjših krapov in ploščičev, ki so nam dali dela. Tretji dan zjutraj pa je ati zapel nekaj orjaškega. Po pol

Tega sem nekoč že ujel na manjšem ribniku na Vrhniki, na Divjaku pa še nikoli nismo lovili. Morda pa nam kdaj res uspe uresničiti zgodbo, ki se je porodila v moji domišljiji.

ure boja se je izkazalo, da gre za velikega soma. Tehtal je 30 kilogramov in bili smo ga zelo veseli. Ta dan smo nato ujeli le še nekaj ploščičev. Tudi ponoči smo lahko mirno spali, saj so bili naši piskači tihi.

Tako je prišel četrti dan. Zjutraj je bilo sicer še vse mirno, a po kosilu sem imel močan prijem. Žal pa je riba zaplavala v podvodne ovire in strgala laks. Čez dve uri je Timu nekaj prišlo in po dolgi borbi se je izkazalo, da gre za velikega krapa. Tehtal je neverjetnih 21 kilogramov in Tim je znova izboljšal svoj rekord! Do konca dneva je še vsak ujel po enega manjšega krapa. Ponoči pa je Tim ujel še svojega prvega soma. Napočil je peti dan, ki mi je že zjutraj prinesel petkilogramskega krapa ter še enega soma. Popoldne sta Timu in atiju hkrati prijeli ribi. Tim je kmalu izvlekel ven ploščiča, ati pa po enourni borbi 19-kilogramskega zrcalarja. Predzadnji dan se je začel zelo živahno. Moj piskač je namreč dal vedeti, da imam na trnku nekaj velikega. Z ribo sem se boril 20 minut, ko sem na površini zagledal svojega največjega krapa v življenju. Tehtal je namreč kar 18 kilogramov! Popoldne sta še ati in Tim ujela vsak nekaj manjših predstavnikov te vrste. Manjše smo lovili tudi ponoči, medtem ko zadnji dan nismo ujeli ničesar več.

Filip Tiberij Dominik

INTERVJU DAVID ROTHROCK – TROUT UNLIMITED

Zadnji teden septembra je na delno poslovni, delno zasebni obisk v Slovenijo prišel predstavnik organizacije Trout Unlimited, David Rothrock. Med predstavitvami in pogovori o možnih sferah sodelovanja s Slovenijo sem v času enega od večerov ob sproščnem vzdušju in vezanju muh dobil idejo za ta intervju. Človek s toliko izkušnjami in znanja, toliko leti na rekah in v predavalnicah, bi našim bralcem zagotovo ponudil kakšne zanimive poglede in odgovore. S pomočjo modernih pripomočkov in malo improvizacije sva precej na hitro posnela nekaj vprašanj in njegovih odgovorov. Čas nama je minil izredno hitro, poleg tega pa je bilo tudi precej zabavno in koristno, saj je bil rezultat na koncu tudi nekaj lepih muh za spomin in pa predvsem ribolov v naslednjih dneh.

Kako bi se predstavili našim bralcem muharskega kotička v Ribiču?

Ime mi je Dave Rothrock, sem iz Pennsylvanie iz ZDA in muharim že devetindeset let. Zanimivo je, da sem šele letos januarja ugotovil in kasneje tudi praznoval svojo okroglo petdeseto obletnico muharjenja z ličinkami. V tem času sem imel srečo, da sem tudi precej pisal in objavljaj članke za različne revije v svoji zvezni državi in izven nje. Sem soavtor nekaj knjig, ki se tičejo muharjenja v Pennsylvanii in seveda vezanja muh, s katerim se, prav zanimivo, v resnici ukvarjam malo dlje časa kot s samim muharjenjem. Vezava muh me je v resnici tudi pritegnila k muharjenju, takoj ko sem videl slike muh v revijah in knjigah. Starši so mi enkrat za božič kupili komplet za vezanje muh in tako se je vse začelo. Ukvarjam se tudi z vodenjem in poučevanjem muharjenja, ena od mojih specialitet pa je tudi poučevanje muharskih metov. To je bolj ali manj v kratkem moj opis.

Sliši se zelo zanimivo, nas pa predvsem zanima tudi vaše sodelovanje z eno največjih ribiških organizacij na svetu – Trout Unlimited (TU), s čimer je vaš obisk Slovenije to jesen tudi povezan.

Z omenjeno organizacijo sodelujem večino življenja že od leta 1972. Organizaciji sem se pridružil v začetku zaradi muharjenja, nisem pa potreboval prav dolgo časa, da sem ugotovil, da TU ni le ribiška, pač pa tudi okoljevarstvena organizacija, ki se v prvi vrsti ukvarja z ohranitvijo rečnih ekosistemov s primarnim ciljem, da se tam ohranijo tudi možnosti ribolova samega. To je tudi ena od najpomembnejših vlog organizacije, ki deluje ne le na nivoju zveznih držav, pač pa tudi izven meja in koordinirano preko celotnih Združenih držav. Najpomembnejši pa je lokalni vidik, kjer se v bistvu dogaja velika večina osnovnega dela in uresničevanje projektov. Samo v naši zvezni državi imamo kar 49 oddelkov, ki delujejo na dokaj lokalnem nivoju. Vse to dokazuje, za kako pomembno organizacijo gre. Povezovanje znotraj pa pomeni tudi

boljše možnosti financiranja in večjo politično moč predvsem ob nenehni pritiskih k spreminjanju vodotokov, ki prihajajo tako s strani kapitala kot tudi posameznikov. Veliko dela in sredstev je vloženo tudi v »popravljanja« posegov na rekah iz preteklosti, ki so se izkazala za precej negativna v smislu ohranjanja in uspevanja ribjih populacij. Člani TU so poleg tega postali tudi »čuvaji rek«, nekako kakor pri vas člani ribiških družin, ki bolj ali manj uspešno preprečujejo večino potencialnih napak že na samem začetku. Informacije in izkušnje so se s časom nabrale v tašni meri, da je marsikateri negativni okoljski upliv ali človeški poizkus poseganja v reke hitro javljen in v večini primerov s strani lokalnih oddelkov tudi obravnavan. Zato so lokalni močni centri tudi tako pomembni, kot pri vas npr. ribiške družine.

Zadnjič ste mi povedali, da je vaša zvezna država, kar se tiče muharjenja, nekaj posebnega in da se tega muharji po svetu večinoma ne zavedajo. Lahko poveste kaj več o tem?

Večina ljudi, ne samo ribičev, se ne zaveda, da ima zvezna država Pennsylvania več tekočih voda kot katerakoli druga zvezna država v ZDA, z izjemo Aljaske. Večina muharjev po svetu, ko pomisli na Združene Države, si predstavlja le zahodni del. Predvsem Montano, Idaho, Colorado, Utah Oregon in Wyoming. V resnici pa ima Pennsylvania veliko več ribolovnih možnosti. Posledično je tudi pri nas veliko več ribolovnega pritiska na rekah na postrvi kot kjerkoli drugje po ZDA, kar nas postavlja nekako v poseben položaj. Odgovornost, da to tudi ohranimo za naslednje rodove, je zato tudi toliko večja, saj ne gra za nenaseljena prostranstva, kot je to značilno marsikje na zahodu, temveč za veliko bolj naseljena in celo urbana okolja, kjer pa še vedno uspevamo ohranjati reke, ribje populacije in možnost ribolova.

Vaš tokratni obisk Slovenije je bil sicer dokaj kratek in tudi povratek nazaj po praktično dve desetletjih. Ste morda zaznali kakšno spremembo ali pa podobnost s prejšnjim obiskom in pa tudi v primerjavi z vašo zvezno državo?

Prvi ulov na reki Krki

David Rothrock - del učenja je tudi popravljanje napak pri muharskih udeležencih

Demonstracija muharskih metov na tečaju

Vezanje muh na enem največjih sejmov o muharjenju v mestu Edison, New Jersey, ZDA

Vsekakor sem opazil veliko podobnosti. Zadnjič sem muharil in opazil precej betonskih izpustov, kjer je že barva vode napovedovala, da gre za enega od procesiranih izlivov. Tega imamo tudi mi precej in očitno je to nekaj, kar zahteva našo nenehno pozornost. Nekaj pa je zadev, ki po moje predstavljajo razliko med nami. Prva je, da imamo mi drugačni sistem upravljanja. V Pennsylvaniji imamo kilometre in kilometre voda, za katere obstaja zgolj eno državno ribolovno dovoljenje, ki je tudi izredno poceni v primerjavi z vašim muharjenjem tukaj. Vaše ribiške družine skrbijo za vototoke zelo lokalno in zelo pomembno je, da so v prvi vrsti osredotočene na naravovarstveno plat upravljanja – tako s čuvajsko službo kot z delovanjem na splošno. Ribiči so namreč tisti, ki lokalno živijo z reko vsak dan, so prisotni na vodah, opazijo probleme in grožnje. Zelo pomembno je, da to opažanje tudi spremenijo v dejansko ukrepanje. Vem, da je velikokrat težko, ampak treba je zavihati rokave, četudi nekateri mislijo, da se ne da narediti ničesar. Zato so ribiči na vodah in ob njih tako pomembni.

Bralce bo verjetno precej zanimal vaš pogled na muharjenje, glede na to, da ste priča razvoju slednjega že več kot pol desetletja. Predvsem govorim o razvoju vezanja muh in tehnik muharjenja. Predvsem me zanima, čemu takšno zadovoljstvo ali pa olajšanje, ki sem ga opazil ob vašem spoznanju, da jaz na muhah zelo redko ali pa večinoma sploh ne uporabljam kovinskih kroglic. Saj oba dobro veva, da bi verjetno ob uporabi drugačnih tehnik in muh s kroglicami verjetno ulovila preko tedna precej več kot sicer.

Naj povem, da je moj zelo dobri prijatelj iz Avstrije Roman Moser vsaj delno kriv za razcvet ličinkarjenja s kovinskimi in volframovimi kroglicami, kakršnega danes vsi poznamo. To je bila verjetno največja sprememba v muharjenju kadarkoli. Ima pa ta tudi slabe lastnosti, saj je prinesla s seboj tudi omejitve. Moje mišljenje je, da imamo veliko več kontrole nad končnim izdelkom oziroma rezultatom, ko vežemo ličinke, pri čemer ne uporabljamo kroglic. Danes mi ljudje na vprašanje, kako težka je določena muha, odgovarjajo z dimenzijo premera kroglice. Ne povedo mi, koliko teže uporabljajo za doseganje določenih globin. Zato mislim, da imamo veliko več kontrole pri narejeni muhi in njeni kasnejši uporabnosti, če kroglice ne uporabimo. Težka muha pomeni avtomatsko tudi večjo kroglico, ta vpliva na silhueto in obratno. Tega si velikokrat ne želim. Z določenimi drugim tehnikami vezanja si lahko zagotovimo praktično identično težo, res pa je zadeva precej bolj dolgotrajna in verjetno za mnoge tudi zahtevna.

Zelo zanimiv odgovor. V Ribiču smo namreč o različnih težah ličink že zelo veliko pisali, predvsem o njihovi uporabnosti v različnih predelih rek. Bolj me zanima, ali ste seznanjeni z razvojem muharjenja v zadnjih letih, sodelujete pri izobraževanju mladine, njihovih programih informiranja v šolah in pa z razvojem tekmovalnega muharjenja?

Odkar sem upokojen od redne službe, sem z vsemi temi temami zelo povezan. Predvsem pri poučevanju in s tekmovalnim muharjenjem, ki je postalo v zadnjem času izredno popularno in

osrednja točka v glavah marsikaterega muharja. V Pennsylvaniji imamo tako mladinske kot tudi odrasle ekipe, pa tudi ekipo, ki predstavlja Združene države kot celoto. Bil sem med prvimi člani upravnega odbora za našo mladinsko muharsko državno ekipo, ki nas je zastopala na svetovnih tekmovanjih. Opažam, da je velika večina novih, mladih muharjev spoznala in se tudi pričela ukvarjati z muharjenjem tako, da je spoznala nekoga iz tekmovalnih vrst. Prva stvar in prvi njihov stik z muharjenjem je tako imenovano evro-ličinkarjenje, ki mimogrede po mojem mišljenju nikakor ne nosi pravega imenovanja, saj so zelo podobne tehnike uporabljali že pred desetletji marsikje po svetu. Opažam, da mladina dolgo časa ne postane muharsko kompletna. Nima prave širine, ki je značilna za kompetentne muharje, za katere menim, da imajo vse potrebno za učinkovito in uspešno muharjenje v naboru različnih spremenljivih pogojev, ki jih lahko srečamo za vodo. Tu se mi zdi, da nastaja škoda in opažam pomanjkanje, saj se mnogi zadovoljijo z omenjeno tehniko mnogih, po mojem pa najlepših delov našega hobija niti ne (s)poznajo. Vedno se namreč lahko, na izredno učinkovit tekmovalni način, ujame vsaj nekaj in to potem mislijo, da je to.

Tukaj ste skoraj že en teden. Glede na obilno deževje se verjetno oba strinjava, da ribolov ni bil ravno v reprezentativnih pogojih za Slovenijo. Kako se vam zdi vse skupaj v primerjavi z drugimi državami in rekami, kjer ste muharili do sedaj?

Rekel bi, da je ogromna razlika, v prvi vrsti zaradi pravil. Obvezna uporaba samo ene muhe, ki mora nato opraviti celotno delo, večinoma tudi ob prepovedi obteževanja predvrvice, je že velika omejitev. Pri nas sem vedno mislil, da je ključ do uspeha čim bolj naravno premikanje muhe in vsako odstopanje od tega večinoma prinaša zavrnitev s strani ribe. Tukaj pa se mi zdi, da je popolnoma drugače. Tukaj je prijem skoraj pogojen z določenim premikom muhe in se nekako ne sklada z vsem, kar sem do sedaj mislil glede prezentacije muhe, da potem pride do prijema. To se mi zdi fascinantno.

Tukaj mislim, da se ne strinjava, saj lahko zagotovo potrdim, da ta »slovenski« pristop prav lepo učinkuje tudi na vaši strani Atlantika, le uporabiti ga je treba. Pripovedujete mi o velikem ribolovnem pritisku v Pennsylvaniji, obenem pa se ne zavedate, da je veliko pritiska tudi pri nas. Morda zato, ker nisva ravno lovila na najbolj obiskanih predelih, pa vendar gre velikokrat za zelo zahtevne ribe, ki so bile ujete in izpuščene velikokrat morda še v tem tednu. Gre pač za eno od prilagoditev na zahtevnejše ribe.

Tega se zdaj zavedam in prav gotovo bom vse skupaj prenesel na moje lokalne reke. Zopet nov dokaz, da se pravi muhar, torej tisti s srcem, lahko nenehno uči in ta proces se ne ustavi. Tudi če govorim kot ribiški vodnik, ko govorim s stranko, naj mi prisluhne kot nekemu, ki pozna lokalne zakonitosti, tako tudi jaz pazljivo prisluhnem lokalnim posebnostim. To nas bogati v vseh pogledih. Zato sem najprej kar nekaj časa opazoval, šele nato omilil zakoreninjene poglede, predelal v glavi in povezal vse malenkosti. Rezultat je bil na dlani. Resničen izziv je bil zaznavanje prijema.

Predavanje o muharski entomologiji

To je resnično težko, še posebej nam starejšim s slabšim vidom. Velikokrat se ne zgodi prav nič. Nobenega premika predvrvice, pa vseeno zamudim prijem. Potreboval sem kar nekaj časa, da sem jih tudi sam zaznal in ne le na »zvočno pobudo« od zadaj. Zato sem najprej dolgo opazoval in na koncu se mi je odprlo.

Se strinjam, zaznavanje prijema je pri običajnem muharjenju pod vodo z ličinkami nekaj najtežjega. Še posebej kadar govorimo o rekah z veliko ribilovnega pritiska. Gre za razlikovanje med našim premikom in premikom ribe ali pa našim premikom in ne-premikom predvrvice. V vseh primerih je treba takoj vzpostaviti kontakt. Veliko ljudi se ne zaveda, koliko prijemov v resnici zamudimo.

Absolutno. Pri nas v veliki večini primerov tudi predložimo ličinko vedno gorvodno, proti smeri toka. Vse z namenom, da bi plula kar se da naravno. Tukaj pa to počnete ne glede na smer toka, vsaj če govorimo o ne prehitrem toku. Za veliko ljudi je to verjetno velika sprememba v načinu razmišljanja, ko pa pomislimo na kasnejše rezultate, je vsekakor vredno truda in prilagajanja. Preostane mi le to, da poizkušam te tehnike kar najbolj prenesti na domače revirje.

Verjetno se večini naših muharjev to ne zdi nič nenavadnega, raje pa bi poudaril, da je verjetno razlog za vse to prilagajanje reki, ki po mojem na vsakih nekaj metrov zahteva malo drugačen pristop. Se strinjate?

To pa mislim, da je bistvo vsega. Ravno ta raznolikost o kateri sem prej govoril, da predvsem mladini še ni dovolj poznana. Redno prilagajanje s težo in vrsto muhe, ki sem ga redno izvajal na domačih rekah, se je v veliki meri izkazalo tudi pri vas. Včasih je treba enostavno zamenjati skoraj vse in na popolnoma drugačnem delu reke smo zopet uspešni. Enkrat sem na snemanju oddaje o muharjenju pri nas poudaril naslednji stavek. Razlika med tem, da opazimo potrebo po spremembi in dejansko tudi nekaj spremenimo, lahko pomeni razliko med nekaj ujetimi ribami in nepozabnim dnevom na reki z veliko ribami.

Kaj pa menite o neobteženih verzijah ličink, ali se vam zdijo uporabne?

Menim, da imajo nedvomno svoj prostor. O tem sva ravnokar tudi govorila. Kar je bila prava izbira nekaj metrov nazaj, ni nujno tudi prava izbira nekaj metrov po reki naprej. Velikokrat tudi z omenjenimi ličinkami uspemo pretentati predvsem tiste ribe, za katere menimo, da jedo s površine, pa v resnici ni tako. Obtežena ličinka tudi takoj potone in se nenaravno giblje predvsem pri ribah, ki so blizu površine. Zato moramo imeti tudi primerno širino ličink glede na težo, da se lahko hipno prilagodimo in smo še naprej uspešni, ne glede na mesto ribolova.

Torej v kombinaciji s tem potrebujemo tudi širok nabor tehnik muharjenja? Ali je to zgolj ena od teorij?

Ni tehnike, s katero bi pokrili vse pogoje pri muharjenju. Moraš biti raznolik v svojih sposobnostih, predvsem pa moraš biti pripravljen te spremembe v danem trenutku tudi izvesti, ko

Lipan iz Idrijce

vidiš, da se je pojavila potreba. Ne moreš le menjati mesta, ki nam ustreza, za naslednje podobno mesto, ki nam bo zopet ustrezalo. Zato lahko tudi mnoga mesta, ki so veliko muharjem nezanimiva, včasih skrivajo v sebi ribe, ki so veliko lažje ulovljive. Se je pa treba prilagoditi tako z meti, razdaljami, kot tudi seveda z muhami.

Svojo sposobnost prilagajanja ste lepo dokazali z dvakratnim t. i. slovenskim »grand slamom« in vsemi pomembnimi muharskimi vrstami, ulovljenimi kar na isti dan. Tukaj se lahko dotakneva novega poglavja, in sicer tega, da si veliko muharjev zelo različno tolmači, kaj je dobra ribolovna pozicija. Še posebej, ko govorimo o plitvejših ali pa počasnejših predelih.

Pri nas v Pennsylvaniji, kjer je veliko predelov, ki so med muharji izredno priljubljeni, imamo precej nervoznih rib, ki so temu primerno tudi zahtevne. Velikokrat opažam, da ljudje zelo radi prebrodijo vodo, kjer bi morali loviti in se postavijo v predele, kjer se jim zdi primerno.

Imel sem srečo, da sem lahko izbiro habitata potočnih postrvi med drugim tudi študiral za svoje diplomsko delo. Velika večina člankov na to temo, zbranih že v tistem času, bi verjetno marsikomu precej spremenila poglede na primerna mesta za ribolov.

Se strinjam. Velika večina postrvi ne potrebuje globine. Potrebujemo kritje. In to nekje v bližini. Žal je predvsem pri preplašenih ribah globina marsikje edino mesto za izogibanje nevarnosti. Potočna in soška postrv pa sta tudi bližnja sorodnika in se temu primerno tudi zelo podobno obnašata. Dovolj veliko število mest za kritje nam zato tudi omogoča zdravo in številčno populacijo teh postrvi v rekah. Žal pa velja tudi obratno in večina »modernih« posegov v vodotoke zato našim ribam ne ustreza. Kasnejše renaturacije vodotokov so tudi velik del projektov, s katerimi se organizacija Trout Unlimited tudi v zadnjih desetletjih intenzivno ukvarja.

Hvala lepa za pogovor. Za konec pa še vprašanje: ali imate kakšno zaključno misel ali osebno sporočilo za bralce Ribiča?

Glede na to, kar sem slišal v zadnjem tednu, in sicer s čim vse se ribiči v Sloveniji zadnja leta srečujejo in kakšne težave premagujete, lahko rečem naslednje. Poizkusite najti pot, da dejstva, ki jih poudarjajo vaši nasprotniki, razčlenite in poskusite čim bolj predstaviti tiste pozitivne strani, ki jih za okolje in ribje populacije prinašajo ribiči, ribiške družine in ribolovne možnosti. Ker če tega ne bomo storili, se lahko zgodi, da bomo te sčasoma izgubili. Borite se, kjer se lahko in kjer se je treba, da vsaj nujne spremembe ne bodo preveč vplivale na okolje, reke in na ribolov.

Tomaž Modic

IZ KUHARSKE BELEŽKE GOJKA ŠKORIČA

RIBJE PALČKE NA »PARMSKI« NAČIN (RIBJI FINGERSI) IN RIBJI KOŠČKI V PIVSKEM TESTU NA NAČIN »ORLY«

Obe jedi smo pripravili in preskusili v času tradicionalnega tabora mladih ribičev v Račah, ki je letos potekal v času od 5. do 7. avgusta.

Organizatorji so na letošnji tabor povabili tudi kuharskega mojstra Gojka Škoriča, ki je mladim ribičem predstavil, kako lahko okusno ribjo jed pripravimo tudi iz sladkovodnih rib. Mladi so se izkazali tako kot vneti poslušalci kot tudi zelo zagnani pomočniki.

Skupaj smo iz filejev tolstolobika pripravili dve okusni jedi: ribje palčke – fingerse na »parmski« način in ribje koščke v pivskem testu na način »orly«, ki sta mladim ribičem zelo teknili. Bralcem glasila Ribič obe jedi predstavljamo v tokratni številki.

Ribje palčke na »parmski« način (ribji »fingersi«)

Za pripravo ribjih palčk na »parmski« način za 4 osebe potrebujemo:

60 dag ribjega mesa brez kosti in kože, 2 jajci, 1 limona 15 dag drobtin, 5 do 6 dag moke, 2 dag naribanega parmezana, olje za cvrtje, sol.

Ribje fileje narežemo na palčke, dolge 4 do 5 cm. Posolimo jih in pokapamo z limoninim sokom. V hladilniku jih mariniramo pol ure.

Potem vzamemo tri posode.

V prvo natresemo moko, v drugo damo jajci, ju posolimo in razžvrkljamo. V tretjo damo drobtine in nariban parmezan in vse dobro premešamo.

Vzamemo ribje palčke in jih najprej povaljamo v moki. Otresemo jih, da odpade odvečna moka. Nato jih povaljamo v razžvrkljanih jajcih, potem še v drobtinah, pomešanih s parmezanom.

Damo jih cvret v razgreto olje za cvrtje in jih cvremo 2 do 3 minute.

Postrežemo jih z različnimi omakami, predstavljamo vam eno od njih, in sicer cocktail omako.

Zanjo potrebujemo:

1 dl kisle smetane, 2 dl majoneze, 1 dl kečapa, 0,5 dl belega suhega vina, par kapljic limoninega soka, nasekljan peteršilj, sol, poper.

Cocktail omako pripravimo tako, da v posodo damo belo vino, smetano, kečap, limonin sok in vse dobro premešamo, da dobimo tekočo omako. Dodamo še nasekljan peteršilj ter posolimo in popoprano.

Ribji koščki v pivskem testu na način »orly«

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

60 dag ribjih koščkov iz ribjega mesa brez kosti in kože, 2 jajci, 1 limono, 2 do 3 dag moke, 2 dl majonezne omake s česnom, olje za cvrtje, sol, poper.

in za pripravo »orly« mase potrebujemo:

2 jajci, 2 dag moke, 2 dl piva, 1 žličko pecilnega praška.

»Orly« maso pripravimo tako, da damo v posodo rumenjaka dveh jajc, moko, sol, pecilni prašek in pivo. Vse dobro premešamo, da dobimo gosto maso kot za palačinke. Posebej stepemo še jajčni beljak in ga vmešamo v maso.

Alen, Zala in Alina panirajo ribje fingerse pod budnim očesom Gojka Škoriča.

Ribje koščke nasolimo in popoprano, pokapamo z limoninim sokom in vse mariniramo pol ure v hladilniku.

Nato jih najprej povaljamo v moki, potem pa še v »orly« masi. Pri tem pazimo, da se masa lepo prime ribe in ne kaplja. Potem damo peči koščke enega po enega v srednje razgreto olje. Pečemo jih počasi in po potrebi obračamo. Pečeni morajo biti lepe zlatorumene barve. Ob pečenih ribjih koščkih postrežemo majonezno omako s česnom, zraven pa lahko kot prilogo damo pire krompir in solato.

Za majonezno omako s česnom potrebujemo:

1 dl majoneze, 1 dl kisle smetane, 1 dag česna, malo nasekljanega peteršilja.

Omako pripravimo tako, da majonezo zmešamo s kislom smetano, dodamo nasekljan česen in peteršilj. Vse dobro premešamo. Če je omaka preveč gosta, jo lahko razredčimo z malo suhega belega vina. Omako lahko po potrebi še posolimo in popoprano.

Jedi pripravil: Gojko Škorič
Zapisal: Borut Jerše

Ribje palčke na parmski način

Ribji koščki v pivskem testu

